

PRILOGA 1: ZAHTEVE NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI

Izrazi, uporabljeni v prilogi:

PZR – predpisane zahteve ravnanja

DKOS – dobro kmetijsko in okoljsko stanje zemljišč

L – lažja stopnja kršitve

S – srednja stopnja kršitve

T – težja stopnja kršitve

MK – primeri kršitev iz sistema zgodnjega opozarjanja

PODROČJE Okolje, podnebne spremembe, dobro kmetijsko stanje zemljišč**GLAVNA ZADEVA: Voda****PZR 1: Varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov**

PREDPIS EU	ZAHTEV IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEV ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					L	S	T
Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L št. 375 z dne 31. 12. 1991, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 (UL L št. 311 z dne 21. 11. 2008, str. 1)	4. člen 1. Države članice za zagotovitev splošne ravni varstva pred onesnaževanjem za vse vode v dveh letih po notifikaciji te direktive sprejmejo naslednje ukrepe: (a) izdelajo kodeks ali kodekse dobre kmetijske prakse, ki jih bodo kmetje izvajali prostovoljno in naj bi vključevali določbe, ki zajemajo vsaj točke iz Priloge II A. 5. člen 1. Države članice za uresničitev ciljev iz člena 1 v dveh letih po prvem imenovanju iz člena 3(2) ali v enem letu od vsakega dodatnega imenovanja iz člena 3(4) izdelajo delovne programe za imenovana ranljiva območja. 4. Delovni programi se izvedejo v štirih letih od izdelave in so sestavljeni iz naslednjih	Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09 in 05/13)	3. člen Zaradi varstva voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov je celotno območje Republike Slovenije opredeljeno kot ranljivo območje. 8. člen (1) Gnojenje s tekočimi organskimi gnojili je na kmetijskih zemljiščih prepovedano od 15. novembra do 15. februarja. (2) Ne glede na prejšnji odstavek je gnojenje s tekočimi organskimi gnojili na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje v katastrskih občinah, določenih v Prilogi 2, ki je sestavni del te uredbe, prepovedano od 1. decembra do 31. januarja. (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je gnojenje s tekočimi	1. Tekoča organska gnojila se ne uporabljajo v obdobju prepovedi. Minister, pristojen za kmetijstvo, lahko dovoli podaljšanje obdobja gnojenja s tekočimi organskimi gnojili za največ trideset dni ob upoštevanju nepredvidenih ali izjemnih razmer.		3	

4. in 5. člen	obvezujočih ukrepov: (a) ukrepov iz Priloge III; (b) ukrepov, ki so jih države članice predpisale v kodeksu(-ih) dobre kmetijske prakse, izdelanih skladno s členom 4, razen tistih, ki so bili nadomeščeni z ukrepi iz Priloge III. PRILOGA II KODEKS(-I) DOBRE KMETIJSKE PRAKSE A. Kodeks ali kodeksi dobre kmetijske prakse, katerih cilj je zmanjšati onesnaževanje z nitrati in ki upoštevajo razmere v različnih regijah Skupnosti, naj bi vsebovali določbe, ki vključujejo naslednje točke, če so pomembne: 1. obdobja, ko je vnos gnojil v tla neprimeren; 2. vnos gnojil v tla na strmih pobočjih; 3. vnos gnojil v tla, nasičena z vodo, poplavljen, zmrznjen ali pokrit s snegom; 4. pogoje za vnos gnojil v tla blizu vodotokov; 5. zmogljivost in zgradbo posod za skladiščenje živinskih gnojil, vključno z ukrepi za preprečevanje onesnaževanja vode s površinskim odtokom in		organskimi gnojili na kmetijskih zemljiščih nad nadmorsko višino 800 m prepovedano od 15. novembra do 1. marca. (4) Časovne prepovedi iz prvega odstavka tega člena ne veljajo za gnojenje s tekočimi organskimi gnojili na kmetijskih zemljiščih z zeleno odejo v katastrskih občinah, določenih v Prilogi 2 te uredbe. (5) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko minister, pristojen za kmetijstvo, dovoli podaljšanje obdobja gnojenja s tekočimi organskimi gnojili za največ trideset dni na prizadetih območjih, če gre za nepredvidene ali izjemne okoliščine zaradi poplav in so bila kmetijska zemljišča poplavljen in tla zasičena z vodo v obdobju dvajsetih dni pred začetkom prepovedi iz prvega in drugega odstavka tega člena ter zato razvoz gnojil in gnojenje v predpisanih rokih nista bila mogoča.				
			8.a člen (1) Gnojenje s hlevskim gnojem je na njivah prepovedano od 1. decembra do 15. februarja.	2. Hlevski gnoj se ne uporablja v obdobju prepovedi.		3	

pronicanjem tekočin, ki vsebujejo živinska gnojila, in odplak, nastalih pri shranjevanju rastlinskih materialov, kot je silaža, v podzemne vode in površinsko vodo; 6. postopke za vnos v tla, vključno s stopnjo in enakomernostjo nanosa mineralnih in živinskih gnojil, pri katerih bo izguba hranil v vodo ostala na sprejemljivi ravni. PRILOGA III UKREPI, KI JIH JE PO ČLENU 5(4)(a) TREBA VKLJUČITI V DELOVNE PROGRAME 1. Ukrepi vključujejo pravila v zvezi z: 1. obdobji, ko je vnos nekaterih vrst gnojil v tla prepovedan; 2. zmogljivostmi posod za skladiščenje živinskih gnojil; zmogljivost mora biti večja od tiste, ki je potrebna za skladiščenje med najdaljšim obdobjem, v katerem je vnos v tla na ranljivem območju prepovedan, razen kadar se pristojnemu organu lahko dokaže, da bo kakršna koli količina gnojil, ki presega dejansko zmogljivost skladiščenja, odstranjena na način, ki ne bo škodoval okolju;		(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je gnojenje s hlevskim gnojem na njivah dovoljeno tudi od 1. decembra do 15. februarja, če vremenske in talne razmere omogočajo zimsko obdelavo tal in če je hlevski gnoj zaoran najpozneje v treh dneh.				
			9. člen (1) Gnojenje z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik, je prepovedano od 15. novembra do 1. marca, razen če gre za gnojenje kmetijskih rastlin v rastlinjakih.	3. V obdobju prepovedi se ne gnoji z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik, razen, če se gnojijo kmetijske rastline v rastlinjakih.	3	
			(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je gnojenje ozimin z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik, prepovedano od 1. decembra do 15. februarja.	4. V obdobju prepovedi se ne gnojijo ozimine z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik.	3	
			10. člen (1) Gnojenje z organskimi in mineralnimi gnojili je prepovedano na poplavljenih tleh, na tleh, nasičenih z vodo, na tleh, prekritih s snežno odejo, in na zamrznjenih tleh.	5. Organska in mineralna gnojila se ne uporabljajo na poplavljenih tleh, tleh, nasičenih z vodo, tleh, prekritih s snežno odejo, in zamrznjenih tleh.	3	5 na vodovarstvenih območjih
			10. člen (2) Na strmih zemljiščih, kjer obstaja nevarnost odtekanja tekočih organskih gnojil v	6. Na kmetijskih gospodarstvih, ki obdelujejo GERK-e s povprečnim nagibom nad 20 %, na katerih obstaja nevarnost odtekanja tekočih organskih gnojil v	Evidenca se ne vodi sproti in v skladu s predpisi	Evidenca se ne vodi Odmerek je presežen

	3. omejitvijo vnosa gnojil v tla, ki je skladna z dobro kmetijsko prakso in upošteva značilnosti ranljivega območja, zlasti: (a) razmere v tleh, tip tal in nagib; (b) podnebne razmere, padavine in namakanje; (c) rabo zemljišč in kmetijsko prakso, vključno s kolobarjenjem; ter temelji na ravnotežju med: (i) predvidljivo potrebo posevkov po dušiku in (ii) preskrbo posevkov z dušikom iz tal in z gnojenjem, ki ustreza: – količini dušika v tleh v trenutku, ko ga posevek začne izrabljati v znatni meri (preostala količina ob koncu zime), – preskrbi z dušikom preko neto mineralizacije zaloga organskega dušika v tleh, – dodanim dušikovim spojinam z živinskimi gnojili, – dodanim dušikovim spojinam z mineralnimi in drugimi gnojili. 2. Ti ukrepi bodo za vsak kmetijski ali živinorejski obrat zagotovili, da količina živinskega gnojila, vnesenega v tla vsako leto, tudi preko živali samih, ne bo presegala natančno določene količine na hektar. Ta količina na hektar je količina gnojila, ki vsebuje 170 kg N.		površinske vode, je treba odmerke tekočih organskih gnojil razdeliti v več delov tako, da posamezni odmerek ne presega 80 kg N/ha. (3) Poleg zahtev iz prejšnjega odstavka je treba na njivah, ki so na strmih zemljiščih, nagnjenih k površinskim vodam, pri poljščinah s počasnim spomladanskim razvojem (koruza, pesa) ob gnojenju s tekočimi organskimi ali mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik, zagotoviti enega od naslednjih ukrepov: – njiva mora biti razmejena s prečnimi ozelenjenimi pasovi, ki preprečujejo odplavljanje gnojil, ali – med njivo in površinsko vodo mora biti najmanj 15 m širok pas zemljišča, porasel z zeleno odejo ali drugimi kmetijskimi rastlinami, razen poljščinami s počasnim spomladanskim razvojem ali – njiva mora biti obdelana prečno na strmino ali – njiva mora biti preko zime prekrita z zeleno odejo.	površinske vode, odmerek dušika ob posameznem gnojenju ne preseže 80 kg/ha. Za spremljanje predpisanih največjih odmerkov dušika ob posameznem gnojenju se vodi evidenca o vrsti, količini in času uporabe tekočega organskega gnojila. Zahteva za vodenje evidence o vrsti, količini in času uporabe tekočega organskega gnojila velja le za kmetijska gospodarstva, ki uporabljajo taka gnojila na GERK-ih s povprečnim nagibom nad 20 %, na katerih obstaja nevarnost odtekanja tekočih organskih gnojil v površinske vode. 7. Na kmetijskih zemljiščih z rabo njiva s povprečnim nagibom nad 20 %, na katerih obstaja nevarnost odtekanja tekočih organskih ali mineralnih gnojil v površinske vode, se pri poljščinah s počasnim spomladanskim razvojem (koruza, pesa) uporabljajo tekoča organska ali mineralna gnojila, ki vsebujejo dušik, le na njivah, kjer je zagotovljen eden od naslednjih ukrepov: – njiva mora biti razmejena s prečnimi ozelenjenimi pasovi, ki preprečujejo odplavljanje gnojil, ali	1	3	5
						3	5 na vodovarstvenih območjih

	3. Države članice lahko izračunajo količine iz odstavka 2 na podlagi števila živali.		– med njivo in površinsko vodo mora biti najmanj 15 m širok pas zemljišča, porasel z zeleno odejo ali drugimi kmetijskimi rastlinami, razen poljščinami s počasnim spomladanskim razvojem, ali – njiva mora biti obdelana prečno na strmino ali – njiva mora biti čez zimo prekrita z zeleno odejo.				
		11. člen (4) Ob vodotokih je prepovedan vnos gnojil na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini, določeni z zakonom, ki ureja vode.	8. Na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 m od meje brega voda 1. reda in 5 m od voda 2. reda je prepovedan vnos gnojil	1 do vključno 20 % pasu	3 nad 20 % do 80 % pasu	5 od vključno 80 % in več pasu	
		12. člen (1) Živinska gnojila in bioplinska gnojevka, četudi ta ne vsebuje živinskih gnojil, se morajo skladiščiti v zbiralnikih tekočih živinskih gnojil, na gnojiščih ali v drugih vodotesnih objektih (v nadaljnjem besedilu: skladišča za živinska gnojila). Skladišča za živinska gnojila morajo biti umeščena v prostor ter grajena in upravljana tako, da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal. Biti morajo vodotesna, stabilna in odporna proti mehanskim,	9. Po vizualni oceni so skladiščni prostori za živinska gnojila in bioplinsko gnojevko izdelani tako, da je preprečeno izlivanje, izpiranje ali odtekanje izcedkov v površinske ali podzemne vode ali okolje.		3		

		toplotnim ali kemičnim vplivom. Skladišča za živinska gnojila morajo biti redno vzdrževana. Ob poškodbah je treba živinska gnojila ali bioplinsko gnojevko hitro in varno uporabiti ali skladiščiti drugje tako, da ne pride do onesnaževanja vode ali tal. (2) Pretočni kanali in cevovodi, ki povezujejo hleve in skladišča za živinska gnojila ali skladišča za živinska gnojila med seboj, morajo biti vodotesni, stabilni, nepremični in odporni proti mehanskim, toplotnim ali kemičnim vplivom. Pretočni kanali in cevovodi morajo biti redno vzdrževani. Pri poškodbah kanala ali cevovoda pretakanje tekočih organskih gnojil ni dovoljeno..				
		12. člen (3) Zmogljivost skladišča za živinska gnojila mora biti prilagojena številu in vrsti živali na kmetijskem gospodarstvu in mora zagotavljati skladiščne zmogljivosti za najmanj šestmesečno skladiščenje. Najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za živinska gnojila so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe. Če kmetijsko gospodarstvo nima dovolj velikega skladišča za	10. Kmetijsko gospodarstvo ima zadostne skladiščne zmogljivosti za živinska gnojila in bioplinsko gnojevko. Na kmetijskem gospodarstvu so manjše skladiščne zmogljivosti od predpisanih, ker kmetijsko gospodarstvo živinska gnojila predeluje in jih v različnih oblikah prodaja na trgu, ali ker živinska gnojila odstranjuje po predpisih, ki urejajo ravnanje z odpadki, kar je	1 do vključno 5 % manjša zmogljivost	3 nad 5 % do vključno 50 % manjša zmogljivost	5 več kot 50 % manjša zmogljivost

		živinska gnojila, lahko manjkajoče zmogljivosti najame, kar mora biti izkazano z najemno pogodbo. (4) Če se na kmetijskem gospodarstvu uporabljajo različni načini zbiranja živinskih gnojil, se najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za živinska gnojila, ki so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe, ustrezno preračunajo. Če se različni načini zbiranja živinskih gnojil uporabljajo za različne vrste ali kategorije rejnih živali, se potrebe po zmogljivostih za gnojevko, gnojnico ali hlevski gnoj računajo za vsako vrsto ali kategorijo živali posebej in se na koncu seštejejo. Če se izločki iste kategorije živali zbirajo na različne načine (npr. gnojevka na hodniku ob krmilni mizi in globoki nastil na ležalnem prostoru), potem mora kombinacija vseh načinov skladiščenja živinskih gnojil zadostiti potrebnim zmogljivostim iz preglednice 3 iz Priloge 1 te uredbe. (7) Pri reji na globokem nastilu se hlevski gnoj lahko skladišči tudi v hlevu. V tem primeru se zahtevana zmogljivost skladišč za živinska gnojila iz tretjega odstavka tega člena zmanjša za prostornino	izkazano z Obrazcem za oddajo in prejem živinskih gnojil iz priloge 1 iz predpisa, ki določa izvedbo ukrepov kmetijske politike, z evidenčnimi listi ali drugimi knjigovodskimi listinami, iz katerih je razvidna tudi količina predelanih, prodanih ali drugače odstranjenih živinskih gnojil			
--	--	---	--	--	--	--

		skladišča v hlevu. (8) Pri reji živali, ki se pasejo osem mesecev ali več, ni treba zagotavljati skladiščnih zmogljivosti, ki jih določa preglednica 3 iz Priloge 1 te uredbe. V tem primeru je treba za vsak mesec bivanja živali v hlevu zagotoviti šestino zmogljivosti, ki so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe. (9) Skladišče za gnojnico ali gnojevko ni potrebno, če zaradi posebnih načinov reje in skladiščenja gnoja z nastilom gnojevka ali gnojnica ne nastajata. (10) Ne glede na določbe tretjega odstavka tega člena so lahko zmogljivosti skladišč za živinska gnojila tudi manjše, kakor so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe, če kmetijsko gospodarstvo živinska gnojila predeluje in jih v različnih oblikah prodaja na trgu ali če živinska gnojila odstranjuje po predpisih, ki urejajo ravnanje z odpadki, kar mora biti izkazano z evidenčnimi listi ali drugimi knjigovodskimi listinami, iz katerih mora biti razvidna tudi količina predelanih, prodanih ali drugače odstranjenih živinskih gnojil.				
--	--	---	--	--	--	--

			(11) Ne glede na določbe tretjega odstavka tega člena je na območju katastrskih občin iz Priloge 2 te uredbe treba zagotoviti skladiščne zmogljivosti za najmanj štiri mesece, kar pomeni dve tretjini skladiščnih zmogljivosti, kakor so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe.«. 12.a člen (1) Določbe prejšnjega člena se ne uporabljajo za kmetijska gospodarstva, na katerih skupna letna količina dušika iz živinskih gnojil ne presega 150 kg in na katerih letna količina dušika iz živinskih gnojil, ki ga prispevajo posamezne vrste in kategorije rejnih živali, ne presegajo: – 120 kg dušika pri govedu, drobnici in konjih, – 60 kg dušika pri prašičih in – 20 kg dušika pri perutnini in kuncih. (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka mora biti skladiščenje živinskih gnojil urejeno tako, da je preprečeno izlivanje, izpiranje ali odtekanje izcedkov gnojnice ali izcedkov hlevskega gnoja v površinske ali				
--	--	--	--	--	--	--	--

		podzemne vode ali okolje. (3) Določbe tega člena se ne uporabljajo za načine reje z zbiranjem gnojevke.«.			
		12. člen (5) Uležan hlevski gnoj se lahko začasno shranjuje na kmetijskem zemljišču v uporabi, vendar ne dlje kakor dva meseca z obvezno menjavo lokacije vsako leto. Začasno shranjevanje uležanega hlevskega gnoja mora biti od tekočih ali stoječih voda oddaljeno najmanj 25 m. (6) Začasno shranjevanje uležanega hlevskega gnoja je prepovedano v razdalji 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta s posebnimi predpisi ni določen vodovarstveni režim.	11. Uležan hlevski gnoj se začasno shranjuje na GERK-ih, da se vode ne onesnažujejo.		3 5 na vodovarstvenem območju
		5. člen (1) Na območju iz 3. člena te uredbe letni vnos dušika iz živinskih gnojil ne sme presegati 170 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi na ravni kmetijskega gospodarstva. Za kmetijska gospodarstva, ki premeščajo svoje živali na planine	12. Na kmetijskem gospodarstvu letni vnos dušika iz živinskih gnojil ne presega 170 kg N/ha kmetijskih površin. Kmetijsko gospodarstvo, na katerem nastajajo živinska gnojila v količinah, ki presegajo dovoljeni letni vnos dušika, ima za oddane, prodane ali drugače odstranjene presežke živinskih gnojil izpolnjen	1 Do vključno 5 % presežka	3 nad 5 % do vključno 20 % presežka 5 več kot 20 % presežka

			ali skupne pašnike, se količina gnojil med prebivanjem na planinah ali skupnih pašnikih ne upošteva na samem gospodarstvu. 6. člen (1) Kmetijsko gospodarstvo, na katerem nastajajo živinska gnojila v količinah, ki presegajo dovoljeni letni vnos dušika iz prvega odstavka prejšnjega člena, mora zagotoviti: – oddajo presežkov živinskih gnojil drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč, – predelavo presežkov živinskih gnojil in njihovo prodajo na trgu v različnih oblikah ali – odstranitev presežkov živinskih gnojil na drug način v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki. (2) Količina oddanega, prodanega ali na drug način odstranjenega dušika iz živinskih gnojil se izračuna na podlagi vsebnosti dušika v živinskih gnojilih iz preglednice 2 Priloge 1 te uredbe ali na podlagi analize dušika v teh gnojilih. (3) Količina oddanih, prodanih ali na drug način odstranjenih	Obrazec za oddajo in prejem živinskih gnojil iz priloge 1 iz predpisa, ki določa izvedbo ukrepov kmetijske politike.			
--	--	--	--	---	--	--	--

			živinskih gnojil mora biti izkazana na obrazcu iz Priloge 3 te uredbe.					
			6.a člen (1) Kmetijsko gospodarstvo, ki uporablja kupljena ali izven lastnega kmetijskega gospodarstva pridobljena živinska ali druga organska gnojila, mora količino kupljenega ali izven lastnega kmetijskega gospodarstva pridobljenega gnojila izkazati na obrazcu iz tretjega odstavka prejšnjega člena.	13. Kmetijsko gospodarstvo, ki uporablja kupljena ali zunaj lastnega kmetijskega gospodarstva pridobljena organska gnojila, ima za nakup ali prejem organskih gnojil izpolnjen Obrazec za oddajo in prejem živinskih gnojil iz priloge 1 iz predpisa, ki določa izvedbo ukrepov kmetijske politike.		3		
			13. člen (1) Gnojila je treba uporabljati v skladu s potrebami rastlin. Te se določijo na podlagi pričakovanih pridelkov, tipov tal, razmer v tleh, podnebnih razmer, rabe zemljišč in drugih pridelovalnih razmer. Ob upoštevanju navedenih dejavnikov mejna vrednost vnosa dušika v tla na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč pri gnojenju posameznih vrst kmetijskih rastlin ne sme presegati mejnih vrednosti, ki so navedene v preglednici 4 iz Priloge 1 te uredbe.	14. Skupni letni vnos dušika pri gnojenju posameznih vrst kmetijskih rastlin ne presega predpisanih mejnih vrednosti, ki so navedene v preglednici 4 iz Priloge 1 Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem iz kmetijskih virov. Zahteva velja za vse zavezance za vodenje evidence iz ukrepov SKP	1 do vključno 5 % presežka	3 nad 5 % do vključno 20 % presežka	5 več kot 20 % presežka	
			13. člen (2) Letni vnos dušika iz organskih gnojil na posamezno enoto rabe	15. Letni vnos dušika iz organskih gnojil na posamezno enoto rabe kmetijskih površin ne presega 250	1 Do vključno 5 %	3 nad 5 % do	5 več kot 20 % presežka	

		kmetijskih zemljišč ne sme presegati 250 kg N/ha.	kg N/ha. Zahteva velja za vse zavezanke za vodenje evidence iz ukrepov SKP	presežka	vključno 20 % presežka	
		13. člen (3) Letni vnos dušika iz živinskih gnojil na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč se izračuna na podlagi vsebnosti dušika v živinskih gnojilih iz preglednice 2 iz Priloge 1 te uredbe ali na podlagi analize dušika v teh gnojilih. (4) Kmetijsko gospodarstvo, na katerem letni vnos dušika iz živinskih gnojil iz drugega odstavka 5. člena te uredbe presega 350 kg N/leto, hkrati pa letna obremenitev z živinskimi gnojili presega 140 kg N/ha kmetijske zemlje v uporabi, mora voditi podatke o uporabi živinskih gnojil v pisni obliki. Podatki morajo vsebovati seznam enot rabe kmetijskih zemljišč, gnojilnih z živinskimi gnojili, ter količino, čas in vrsto uporabljenih gnojil.	16. Kmetijsko gospodarstvo vodi evidenco uporabe živinskih in mineralnih gnojil na obrazcu iz Priloge 4 te uredbe. Vodenje evidence iz Priloge 4 te uredbe je obvezno za vsa kmetijska gospodarstva, na katerih letni vnos dušika iz živinskih gnojil presega 350 kg N/leto, hkrati pa letna obremenitev z živinskimi gnojili presega 140 kg N/ha kmetijskih površin.	1 se ne vodi sproti in v skladu s predpisi	3 se ne vodi	
		14. člen (1) Mineralna in organska gnojila morajo biti po površini, ki se gnoji, raztrošena enakomerno. Pri prevozu in gnojenju je treba	17. Mineralna in organska gnojila so po površini, ki se gnoji, enakomerno nanešena. Pri prevozu in gnojenju ni nenadzorovanega raztrosa gnojil in gnojenja zunaj predvidenega		3	

			preprečiti nenadzorovano raztrošanje gnojil in gnojenje zunaj predvidenega območja gnojenja. (2) Za gnojenje z mineralnimi gnojili je dovoljeno uporabljati široke trosilnike, metalne trosilnike z vrtečo enojno ali dvojno ploščo (centrifugalni ploščni trosilniki), metalne trosilnike z nihajno cevjo, pnevmatične trosilnike, trosilnike s polžastim transporterjem in naprave za tekoče gnojenje. Za gnojenje s hlevskim gnojem in drugimi netekočimi organskimi gnojili je dovoljeno uporabljati trosilnike s trosilno napravo s horizontalnimi ali vertikalnimi trosilnimi valji, trosilnike s trosilno napravo z vrtečo ploščo in trosilnike z bočno izmetalno napravo. Za gnojenje s tekočimi organskimi gnojili je dovoljeno uporabljati cisterne z razpršilno ploščo, cisterne z razpršilnim topom, cisterne za nanašanje tekočih organskih gnojil v pasovih (vlečene cevi in vlečene sani), cisterne za plitev vnos tekočih organskih gnojil v tla z odprtimi režami ali z zapiranjem rež in cisterne za globok vnos tekočih organskih gnojil v tla. Poleg cistern je dovoljeno za gnojenje s tekočimi organskimi gnojili uporabljati tudi	območja gnojenja.				
--	--	--	--	-------------------	--	--	--	--

			naprave s priključkom na cevi za distribucijo tekočih organskih gnojil. (3) Ne glede na prejšnji odstavek je za gnojenje z mineralnimi organskimi gnojili dovoljen tudi ročni raztros. (4) Naprave za gnojenje ne smejo imeti poškodovanih tistih delov, ki lahko vplivajo na enakomernost raztrosa, zagotavljati morajo pravilne odmerke in njihovo porazdelitev ter čim manjše izgube pri vnosu.				
--	--	--	---	--	--	--	--

DKOS 1: VAROVALNI PASOVI OB VODOTOKIHVzpostavitev varovalnih pasov vzdolž vodotokov ¹

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Varovalni pasovi ob vodotokih	Vzpostavitev varovalnih pasov ob vodotokih	Varovalni pasovi ob vodotokih so različno širok pas zemljišča, kjer je prepovedana uporaba sredstev in gnojil, ki bi se s površine ali podzemno lahko izlivala v vodotoke in ogrozila življenje v vodi ali ob njej. Varovalni pas je lahko zaraščen s travo, divje rastočimi rastlinami, grmovjem ali drevesi, lahko pa se obdeluje. Biti mora vzdrževan v skladu z dobro kmetijsko prakso.	18. Varovalni pasovi ob vodotokih morajo biti vzpostavljeni		3	

DKOS 2: VODNO DOVOLJENJE ZA NAMAKANJE

Kadar je za uporabo vode za namakanje potrebno dovoljenje, je treba ravnati v skladu s postopki za dodelitev dovoljenja

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Vodno dovoljenje	Za uporabo vode za namakanje je potrebno dovoljenje, kar pomeni ravnanje v skladu s postopki za dodelitev dovoljenja	Voda je splošna dobrina, zato je treba z njo ravnati gospodarno. Njena razpoložljivost vpliva na rastline in živali. Zaradi ohranjanja vode za njihovo osnovno preživetje je potrebno za vsako rabo vode ustrezno z Zakonom o vodah predpisano dovoljenje. Za uporabo kapnice vodno dovoljenje ni potrebno.	19. Vodno dovoljenje za namakanje kmetijskih površin mora biti izdano.		3	

¹ Varovalni pasovi v okviru dobrega kmetijskega in okoljskega stanja zemljišč morajo na ranljivih območjih, določenih v skladu s členom 3(2) Direktive 91/676/EGS, in zunaj njih izpolnjevati vsaj zahteve v zvezi s pogoji za vnos gnojil v tla blizu vodotokov, navedene v točki A.4 Priloge II k Direktivi 91/676/EGS, ki jih je treba uporabljati v skladu z delovnimi programi, ki jih države članice določijo v skladu s členom 5(4) Direktive 91/676/EGS.

DKOS 3: ZAŠČITA PODTALNICE PRED ONESNAŽEVANJEM

Zaščita podtalnice pred onesnaževanjem: prepoved neposrednega izpusta v podtalnico in ukrepi za preprečevanje posrednega onesnaževanja podtalnice z izpustom v tla in pronicanjem skozi tla nevarnih snovi, navedenih v Prilogi k Direktivi 80/68/EGS v različici, ki je veljala na zadnji dan njene veljavnosti, kar zadeva kmetijsko dejavnost.

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Zaščita podtalnice pred onesnaževanjem. Prepoved neposrednega izpusta v podtalnico in ukrepi za preprečevanje posrednega onesnaževanja podtalnice z izpustom v tla in pronicanjem skozi tla nevarnih snovi, navedenih v Prilogi k Direktivi 80/68/EGS v različici, ki je veljala na zadnji dan njene veljavnosti, kar zadeva kmetijsko dejavnost.	Preprečevanje neposrednih izpustov škodljivih snovi iz kmetijskih virov v podtalnico	Slovenija ima izdatne in sorazmerno dobro ohranjene zaloge podzemnih voda, iz katerih se oskrbuje okoli 97 % prebivalcev. Podzemne vode so pomembne tudi kot tehnološke vode za industrijo ter v kmetijstvu za namakanje, vode iz globljih vodonosnikov pa za zdraviliški turizem in kot mineralne vode. Za ohranitev dobrega stanja podzemnih voda je treba preprečevati neposredne izpuste (za potrebe te uredbe iz kmetijskih virov) škodljivih snovi v podtalnico.	20. Na kmetijskem gospodarstvu je preprečen izpust ali pronicanje nevarnih snovi s seznamov I in II, ki sta sestavni del Direktive Sveta 80/68/EGS. v podtalnico		3	5 na vodovarstve nih območjih
			21. Na kmetijskem gospodarstvu ni izpustov nevarnih snovi v okolje kot posledice kmetijske dejavnosti.		3	5 Pravnomočni a odločba

GLAVNA ZADEVA: Prst in zaloga ogljika**DKOS 4: MINIMALNA TALNA ODEJA**

Minimalna talna odeja

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Minimalna talna odeja	Na kmetijskih površinah je treba zagotavljati ustrezno zalogo ogljika v tleh.	Za zagotavljanje ustrezne zaloge ogljika v tleh in preprečevanje erozije se zagotavlja pokritost tal z rastlinami, strniščem ali zastirko v vegetacijskem obdobju.	22. Talna odeja na kmetijskih površinah se vzdržuje v skladu z običajnimi načini kmetovanja.		3	

DKOS 5: MINIMALNO UPRAVLJANJE ZEMLJIŠČ (EROZIJA)

Minimalno upravljanje zemljišč, ki odraža specifične pogoje, za omejitev erozije na zemljiščih

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Minimalno upravljanje zemljišč, ki odraža specifične pogoje, za omejitev erozije na zemljiščih	Kmetijska zemljišča je treba obdelovati tako, da bo možnost erozije tal čim manjša, in hkrati uporabljati agrotehnične ukrepe, ki zmanjšujejo njen učinek.	Dober gospodar na kmetijskih površinah pri rabi izvaja najnujnejše ukrepe skladno z ustrezno tehnologijo, zlasti tako da ne razvrednoti zemljišč (erozija, zbitost, onesnaženje) z neustrezno tehnologijo. Erozija tal je razpadanje in premeščanje talnih delcev zaradi delovanja vode ali vetra na tla. Pri načrtovanju varovanja tal pred erozijo je treba predvsem upoštevati naklon kmetijskega zemljišča, njegovo izpostavljenost vodni ali vetni eroziji ter čas in način obdelave tal (poleg preostalih dejavnikov). Z oranjem po plastnicah prečno na naklon ob upoštevanju primernega časa precej preprečimo vodno erozijo (ki je v naših krajih najpogostejša).	23. Ohranjanje teras zaradi zaščite pred erozijo.		3	
			24. Na kmetijskih površinah z rabo njiva, ki imajo srednji naklon 20 % ali več, je treba med 15. novembrom in 15. februarjem upoštevati vsaj enega od teh ukrepov: – ali oranje po plastnicah – ali ohraniti strnišče – ali poskrbeti za ozelenitev.		3	
	Pri obdelavi tal je treba upoštevati njihovo razmočenost. Globina kolesnic na pretežnem delu	Zbitost tal je največkrat posledica čezmerne uporabe kmetijskih strojev v neprimernem času. Občutljivost tal za zbijanje se povečuje z večjim deležem gline v njih in neustrezno setveno sestavo (monokulture in ozki	25. Na pretežnem delu kmetijskih zemljišč ni očitnih sledi zaradi neprimerne uporabe mehanizacije.		3	

	kmetijskega zemljišča ne sme presegati 20 cm.	specializirani kolobarji). Pri preprečevanju nastajanja zbitih tal se ob njihovem tipu upoštevajo tudi raba primernih kmetijskih strojev v primernem stanju tal, kolobar, različna in s potrebami rastlin usklajena globina oranja, občasno globoko rahljanje in vzdrževanje drenaže.				
--	---	---	--	--	--	--

DKOS 6: VZDRŽEVANJE RAVNI VSEBNOSTI ORGANSKE SNOVI V TLEH

Vzdrževanje ravni vsebnosti organskih snovi v prsti z ustreznimi praksami, vključno s prepovedjo sežiganja ornih strnišč, razen zaradi zdravstvenega varstva rastlin

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Vzdrževanje ravni vsebnosti organskih snovi v prsti z ustreznimi praksami, vključno s prepovedjo sežiganja ornih strnišč, razen zaradi zdravstvenega varstva rastlin	Obvezen je ustrezen kolobar kot je določen v drugem odstavku 4. člena Pravilnika o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi (Uradni list. RS, št. 43/2014, z dne 13. 6. 2014).	Dober gospodar na kmetijskih površinah pri rabi izvaja najnujnejše ukrepe skladno z ustrežno tehnologijo, zlasti tako da: zagotavlja ohranitev ali izboljševanje rodovitnosti tal z ustreznim načinom rabe. Pri pridelavi kmetijskih rastlin na njivah se mora izvajati ustrezen kolobar na najmanj 50 % njivskih površin. Kot ustrezen kolobar se šteje vsak kolobar, ki ustreza izbrani tehnologiji pridelave, in kot takega lahko štejemo dvoletni kolobar, priporočljiv pa je triletni. Koruza na vseh njivskih površinah gospodarstva se lahko v monokulturi prideluje največ tri leta. Trave, travno-deteljne mešanice in deteljno-travne mešanice na njivah del kolobarja in so lahko na istem zemljišču več kot tri leta. Praha, podsevki in dosevky se štejejo kot kolobarni členi. Delež organske snovi in humusa v tleh je posledica delovanja podnebja in rastlinja na matično podlago. Razgradnja organskih ostankov in biokemični procesi v tleh so najpomembnejši za rodovitnost in stabilnost talnega ekosistema. Gospodarjenje z organsko snovjo v tleh je pomembno za preprečevanje erozije in drugih slabih vplivov na tla (slabšanje strukture, sposobnost za zadrževanje vode), še posebno če so plitva, lahka in hidromorfna. Za načrtovanje povečevanja in/ali	26. V triletnem obdobju je upoštevan ustrezen kolobar.		3	

		vzdrževanja deleža organske snovi in humusa v tleh se predvsem upoštevajo kolobar, zaoravanje žetvenih ostankov, redna in uravnotežena uporaba živinskih gnojil ali vključevanje metuljnic v kolobar. Zahteva se nadzira na kraju samem in na podlagi pregleda vsakoletnih zbirnih vlog oziroma drugih evidenc, ki jih hrani kmet. Hranjenje drugih evidenc zaradi navzkrižne skladnosti ni obvezno, je pa priporočljivo.				
	Žetveni ostanki na njivah se ne smejo kuriti.	Žetveni ostanki so bogat vir organske snovi, ki je nujna za rodovitnost tal. Vesten gospodar v skladu z dobro kmetijsko prakso žetvene ostanke primerno obdela in jih zaorje oziroma jih porabi za steljo živalim ter jo vrne tlom v obliki hlevskega gnoja. Kot žetveni ostanki se štejejo strnišča in slama po žetvi strnih žit, oljnic ali koruze za zrnje .	27. Žetveni ostanki na ornih strniščih se ne smejo kuriti.		3	

PZR 2: OHRANJANJE PROSTO ŽIVEČIH PTIC

PZR 2: OHRANJANJE PROSTO ŽIVEČIH PTIC

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJSANJA PLAČIL
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom
					L S T
Direktiva Sveta 2009/147 ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L št. 20 z dne 26.1. 2010, str. 7)	Člen 3 1. Glede na zahteve iz člena 2 države članice sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitev zadostne raznovrstnosti in površine habitatov za vse vrste ptic iz člena 1. 2. Ohranjanje, vzdrževanje in ponovno vzpostavljanje biotopov in habitatov vključujejo zlasti naslednje ukrepe: (b) vzdrževanje in upravljanje habitatov v skladu z ekološkimi zahtevami na zavarovanih območjih in izven njih;	Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11 in 15/14) Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13) Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12 in 33/13, 35/13, 39/13 in 3/14)	Na vseh območjih Natura (območja iz Priloge 2, Poglavje 1 Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000 – ptice)) z varstvenimi cilji ohraniti sedanji obseg ali povečati obseg trajnih travnikov, kot so določeni v 9. členu te uredbe, ali ohraniti obstoječe razmerje med gozdnimi in travniškimi površinami, ali ohraniti obstoječe ekološke značilnosti ekstenzivno obdelovanih travišč velja za vse zavezance iz 3. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali najemu) travniške površine, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju. Pretežni del zemljišča mora biti nezaraščen.	28. Travniške površine v območju Natura 2000 - ptice so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. 10. tekočega leta.	3
prvi odstavek 3. člena, točka (b) drugega odstavka 3. člena ter prvi, drugi in četrti odstavek 4. člena	Člen 4 1. Vrste iz Priloge I so predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje teh vrst na njihovem območju razširjenosti. V zvezi s tem se upoštevajo: (a) vrste, ki jim grozi izumrtje; (b) vrste, občutljive na določene spremembe v svojih habitatih;		Na vseh območjih Natura 2000 - ptice z varstvenim ciljem ohraniti sedanji delež ekstenzivnih sadovnjakov (če ne izpolnjuje prve in druge alineje tretjega odstavka 25. člena Pravilnika o registru kmetijskih gospodarstev) velja za vse zavezance iz 3.	29. Zatravljene površine travniških visokodebelnih sadovnjakov v območju Natura 2000 - ptice so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. 10. tekočega leta.	3

	(c) vrste, za katere se šteje, da so redke, ker so njihove populacije majhne ali pa so omejeno lokalno razširjene; (d) druge vrste, ki zahtevajo posebno pozornost zaradi posebne narave svojih habitatov. Kot osnova za vrednotenje se upoštevajo trendi in nihanja populacijskih nivojev. Države članice razvrstijo zlasti ozemlja, ki so glede na število in velikost najprimernejša, kot posebna območja varstva za ohranjanje teh vrst, upoštevaje varstvene zahteve teh vrst na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva. 2. Države članice sprejmejo podobne ukrepe za redno pojavljajoče se selitvene vrste, ki niso navedene v Prilogi I, upoštevaje njihovo potrebo po varstvu na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva, kar zadeva njihova območja za razmnoževanje, goljenje in prezimovanje ter počivališča na njihovih selitvenih poteh. Države članice zato posvetijo posebno pozornost varovanju mokrišč ter zlasti mokrišč mednarodnega pomena. 4. V zvezi z območji varstva iz odstavkov 1 in 2 države članice		člena te uredbe, k i imajo v obdelavi (lasti ali najemu) take sadovnjake, da se površine ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju. Pretežni del zemljišča mora biti nezaraščen.				
			Na vseh območjih Natura 2000 – ptice obrezovanje in redčenje mejic nista dovoljeni od obdobja olistanja mejice do 30. septembra, razen na Primorskem, kjer nista dovoljeni od 15. marca do 30. septembra.	30. Izkrčitev z dovoljenjem in obrezovanje ter redčenje mejic v območju Natura 2000 - ptice samo v dovoljenem času.		3	

	sprejmejo primerne ukrepe, da ne pride do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov ali kakršnih koli motenj, ki v taki meri vplivajo na ptice, da bi bilo to pomembno glede na cilje tega člena. Države članice si prizadevajo, da ne bi prišlo do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov tudi izven teh območij varstva.						
--	--	--	--	--	--	--	--

PZR 3: OHRANJANJE NARAVNIH HABITATOV TER PROSTO ŽIVEČIH ŽIVALSKIH IN RASTLINSKIH VRST

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					L	S	T
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor			
Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L št. 206 z dne 22. 7. 1992, str. 7), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2006/105/ES z dne 20. novembra 2006 (UL L št. 363 z dne 20. 12. 2006, str. 368) Prvi in drugi odstavek 6. člena	Člen 6 1. Za posebna ohranitvena območja države članice določijo potrebne ohranitvene ukrepe, ki po potrebi vključujejo ustrezne načrte upravljanja, pripravljene posebej za ta območja ali zajete v drugih razvojnih načrtih, ter ustrezne zakonske, upravne ali pogodbene ukrepe, ki ustrezajo ekološkim zahtevam naravnih habitatnih tipov iz Priloge I in vrst iz Priloge II na teh območjih. 2. Države članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje te direktive.	Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04 in 33/13 in 99/13) Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12 in 33/13, 35/13, 39/13 in 3/14) Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11)	Na vseh območjih Natura (območja iz Priloge, Poglavje 2 Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000 - habitat)) z varstvenimi cilji ohraniti sedanji obseg ali povečati obseg trajnih travnikov, kot so določeni v 9. členu te uredbe, ali ohraniti obstoječe razmerje med gozdnimi in travniškimi površinami, ali ohraniti obstoječe ekološke značilnosti ekstenzivno obdelovanih travišč velja za vse zavezanca iz 3. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali najemu) travniške površine, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju. Pretežni del zemljišča mora biti nezaraščen.	31. Travniške površine v območju Natura 2000 - habitat so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. 10. tekočega leta.		3	
			Tehnike obdelave zemljišča morajo omogočati normalno uspevanje habitatov – travnikov. Agresivne tehnike košnje in/ali mulčenja, ki poškodujejo travno rušo na pretežnem delu površine niso dovoljeni	32. Košnja in/ali mulčenje travniških površin v območju Natura 2000 - habitat, ki poškoduje travno rušo ni dovoljeno.		3	

GLAVNA ZADEVA: Krajina, minimalna raven vzdrževanja
DKOS 7: MINIMALNA RAVEN VZDRŽEVANJA ZEMLJIŠČ

Ohranjanje krajinskih značilnosti, vključno, kadar je to ustrezno, z živimi mejami, ribniki, jarki, drevesi v vrsti, skupini ali posamično, omejkami, ozarami in terasami, vključno s prepovedjo rezanja žive meje in sekanja dreves v času razmnoževanja in vzreje mladičev pri ptičih in morda ukrepi za odvrčanje invazivnih rastlinskih vrst

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Ohranjanje krajinskih značilnosti, vključno, kadar je to ustrezno, z živimi mejami, ribniki, jarki, drevesi v vrsti, skupini ali posamično, omejkami, ozarami in terasami, vključno s prepovedjo rezanja žive meje in sekanja dreves v času razmnoževanja in vzreje mladičev pri ptičih in ukrepi za odvrčanje invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.	Površine so vsako leto obdelane v skladu z dobro kmetijsko prakso.	Dober gospodar na pretežnem delu kmetijskih površin pri rabi izvaja najnujnejše ukrepe skladno z ustrezno tehnologijo, zlasti tako da: – redno obdeluje in vzdržuje kmetijska zemljišča; – zgledno in stalno vzdržuje zemljišča; – obdeluje zemljišča tako, da je ob uporabi ustrezne agrotehnike mogoča kar najboljša in najgospodarnejša pridelava; – upravlja vsa zemljišča, ki pripadajo kmetijskemu gospodarstvu, tako da ni ogrožena vitalnost gospodarstva; ob svoji nezmožnosti za delo ali daljši odsotnosti poskrbi za ustrezno obdelavo zemljišč; – vzdržuje oljčne nasade v dobrem ravnem stanju. Obdelanost travinja se zagotavlja s pašo, košnjo ali kombinacijo paše in košnje najpozneje do 15. 10. tekočega leta. II. Minimalna obremenitev površin z domačimi živalmi, če so na kmetijskem gospodarstvu. Če živali ni, se travinje vzdržuje s katero koli obliko košnje III. Trajni travniki se ohranjajo s pašo, košnjo ali kombinacijo paše in košnje najpozneje do 15. 10. tekočega leta. Oljčniki in vinogradi morajo biti oskrbovani/obdelani.	33. Kmetijske površine so obdelane vsako leto najpozneje do 15. 10. tekočega leta		3	
		Dober gospodar ohranja krajinske značilnosti na svojem gospodarstvu. Pri tem upošteva Nacionalne smernice za krajinske značilnosti, ki so objavljene na spletnem mestu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in v katerih so določeni posamezni tipi krajinskih značilnosti in način njihovega vzdrževanja.	34. Na kmetijskih površinah kmetijskega gospodarstva se ohranjajo krajinske značilnosti		3	

	Invazivne tujerodne rastline se redno odstranjuje.	Invazivne tujerodne vrste se na kmetijskih površinah, ki so v obdelavi, največkrat pojavljajo po robovih in na delih, ki so manj primerni za kmetijsko pridelavo. Kmetje že obstoječe sestoje invazivnih tujerodnih vrst s košnjo/pašo ali drugimi načini mehanske odstranitve vsaj obvladujejo. Cilj je odstranjevanje in s tem preprečevanje širjenja sestojev invazivnih tujerodnih vrst, saj so te prepoznane kot ena od največjih groženj biotski pestrosti. Posebna pozornost bo namenjena tudi ozaveščanju, kako lahko kmetje delujejo preventivno ter preprečijo vnos in širjenje invazivnih tujerodnih vrst, saj gre v ožjem pomenu besede »invazivka« za vrste, ki so lahko s človekovo pomočjo prispele na novo območje in se tam tako udomačile, da s svojim širjenjem povzročajo očitne spremembe v zgradbi ali delovanju naravnih ekosistemov. Seznam invazivnih tujerodnih vrst, na katere se zahteva nanaša: – ambrozija/pelinolistna žvrklja (<i>Ambrosia artemisifolia</i>) – rudbekija/deljenolistna rudbekija (<i>Rudbeckia laciniata</i>) – kanadska zlata rozga (<i>Solidago canadensis</i>) – orjaška zlata rozga (<i>Solidago gigantea</i>) – enoletna suholetnica (<i>Erigeron annuus</i>)	35. Na pretežnem delu kmetijskega zemljišča ni invazivnih tujerodnih vrst .		3	
--	---	---	--	--	---	--

PODROČJE : Javno zdravje, zdravje živali in rastlin

Glavna zadeva: Varnost hrane

PZR 4: VARNOST ŽIVIL IN KRME

Za ta PZR se uporablja ta opredelitev:

- primarna proizvodnja – pridelava kmetijskih pridelkov in krme
- tržni pridelovalci – vsi pridelovalci kmetijski pridelkov ali krme, ki jih prodajajo kot hrano ali krmo končnim potrošnikom na lokalnih trgih

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
					L	S	T
Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14) 14. člen	Člen 14 Zahteve glede varnosti živil 1. Živila, ki niso varna, se ne smejo dajati v promet. 2. Šteje se, da živilo ni varno, če se smatra, da je: (a) škodljivo za zdravje; (b) neustrezno za prehrano ljudi. 3. Pri odločanju, ali je neko živilo varno ali ni, se upoštevajo: (a) običajni pogoji uporabe živila s strani potrošnika in pri vsaki fazi pridelave, predelave in distribucije; ter (b) informacije, ki jih je potrošnik prejel, vključno z navedbami na oznaki, ali druge informacije, ki so običajno na voljo potrošniku o preprečevanju posebnih neželenih učinkov nekega živila ali skupine živil na zdravje. 4. Pri odločanju, ali je živilo škodljivo za zdravje, se upoštevajo: (a) verjetni takojšnji in/ali kratkoročni in/ali dolgoročni učinki živila na zdravje osebe, ki živilo uživa, pa tudi na poznejše rodove; (b) verjetni kumulativni toksični učinki;	Uredba se uporablja neposredno,	Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave živil. Primarna pridelava obsega pridelavo, rejo ali gojenje primarnih proizvodov, vključno z žetvijo, molžo in prirejo domačih živali pred zakolom.	36. Nosilec živilske dejavnosti ne daje v promet primarnih proizvodov živilorejske ali rastlinske proizvodnje, če ugotovi ali utemeljeno sumi, da proizvodi niso varni.		3	5 Pravnomočna odločba

	(c) posebna zdravstvena preobčutljivost posebnih skupin potrošnikov, kadar je živilo namenjeno tej skupini. 5. Pri presoji, ali je neko živilo neustrezno za prehrano ljudi, se upošteva, ali je živilo nesprejemljivo za prehrano ljudi glede na namen uporabe zaradi onesnaženosti s tujo snovjo ali kako drugače, ali zaradi gnitja, kvarjenja ali razkroja. 6. Kadar je neko živilo, ki ni varno, del serije, partije ali pošiljke živil istega razreda ali poimenovanja, se predpostavlja, da tudi vsa živila v tej seriji, partiji ali pošiljki niso varna, razen če po natančni presoji ni nobenega dokaza, da preostanek serije, partije ali pošiljke ni varen. 7. Za živilo, ki je v skladu s posebnimi določbami Skupnosti, ki urejajo varnost živil, se šteje, da je varno, kolikor gre za vidike, ki so zajeti s posebnimi določbami Skupnosti. 8. Skladnost živila s posebnimi določbami, ki veljajo za to živilo, pristojnih organov ne ovira pri sprejetju ustreznih ukrepov za uvedbo omejitev pri dajanju živila v promet ali pri zahtevi za umik živila iz prometa, kadar obstaja utemeljen sum, da kljub skladnosti z navedenimi določbami, živilo ni varno. 9. Kadar ni posebnih določb Skupnosti, se šteje, da je živilo varno, če je v skladu s posebnimi določbami živilske zakonodaje države članice, na ozemlju katere se živilo trži, pri čemer se te določbe sprejmejo in uporabljajo brez poseganja v Pogodbo, zlasti v člena 28 in 30 Pogodbe.								
Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28.	Člen 15 Zahteve glede varnosti krme 1. Krma, ki ni varna, se ne sme dajati v promet ali se z njo krmiti živali za pridobivanje hrane.	Uredba se uporablja neposredno	Dodatne zahteve so predpisane v Pravilnik o pogojih za zagotavljanje varnosti krme (Uradni list RS, št. 58/11, 35/14) – 4. člen	Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave krme. Zahteve, opisane v stolpcih 2 in 3, se preverjajo v celotni primarni proizvodnji krme in v naslednjih z	37. Nosilec dejavnosti poslovanja s krmo ne daje v promet primarnih proizvodov živinorejske ali rastlinske proizvodnje namenjenih za krmo, če ugotovi ali utemeljeno		3	5	Pravnomočna odločba

		178/2002/ES).						
Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14) prvi odstavek 17. člena	17(1). Člen Pristojnosti 1. Nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije v podjetjih pod njihovim nadzorom zagotavljajo, da živila in krma izpolnjujejo zahteve živilske zakonodaje, ki veljajo za njihove dejavnosti, in preverjajo izpolnjevanje teh zahtev. Za izvajanje tega člena je potrebno za živila upoštevati določbe naslednjih EU predpisov: - Uredba (ES) št. 470/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o določitvi postopkov Skupnosti za določitev mejnih vrednosti ostankov farmakološko aktivnih snovi v živilih živalskega izvora in razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 2377/90 in spremembi Direktive 2001/82/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 726/2004 Evropskega parlamenta in Sveta UL L 152, 16.6.2009, str. 11, 14. člen in - Priloga k Uredbi (ES) št. 37/2010, Uredba Komisije (EU) št. 37/2010 z dne 22. decembra 2009 o farmakološko aktivnih snoveh in njihovi razvrstitvi glede mejnih vrednosti ostankov v živilih živalskega izvora (UL L 15, 20.1.2010, str. 1) zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 418/2014 z dne 24. aprila 2014 - Uredba (ES) št. 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič	Uredbe se uporabljajo neposredno,	Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave živil. Nosilec dejavnosti mora pri primarni proizvodnji živil živalskega izvora zagotoviti, da primarni proizvodi dani trg ne vsebujejo ostankov dovoljenih farmakološko aktivnih snovi nad predpisanim MRL, ostankov nedovoljenih in prepovedanih substanc. Kot neskladna z zakonodajo Skupnosti se smatrajo živila živalskega izvora, ki vsebujejo ostanke farmakološko aktivne snovi in ki so razvrščena v skladu s členom 14(2)(a), (b) ali (c) Uredbe 470/2009 ES, na raven, ki je višja od najvišje mejne vrednosti ostankov, določene v skladu s to uredbo; ali ki so razvrščene v skladu in v skladu s Prilogo k Uredbi (ES) 37/2010; ali ki niso razvrščena v skladu s členom 14(2)(a), (b) ali (c) Uredbe (ES) 470/2009, razen v primerih, kjer je za to snov določena referenčna vrednost za ukrepe v skladu s to uredbo in raven ostankov ni enaka tej referenčni vrednosti za ukrepe ali od nje ni višja. Zahteva velja za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave živil in krme. Nosilec dejavnosti mora pri primarni proizvodnji živil in krme zagotoviti, da proizvodi iz Priloge I Uredbe 396/2005 ES od trenutka, ko so dani na trg kot hrana ali krma ali se z njimi krmi živali, ne vsebujejo nobenih ostankov pesticidov, ki presegajo mejnih vsebnosti ostankov (MVO) za te proizvode, določene 18. členu in Prilogah II in III Uredbe 396/2005 ES:	38. Živila živalskega izvora ne vsebujejo ostankov dovoljenih farmakološko aktivnih snovi nad predpisanim MRL, ostankov nedovoljenih in prepovedanih snovi.		3	5 Pravnomočna odločba	
				Zahteva velja za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave živil in krme. Nosilec dejavnosti mora pri primarni proizvodnji živil in krme zagotoviti, da proizvodi iz Priloge I Uredbe 396/2005 ES od trenutka, ko so dani na trg kot hrana ali krma ali se z njimi krmi živali, ne vsebujejo nobenih ostankov pesticidov, ki presegajo mejnih vsebnosti ostankov (MVO) za te proizvode, določene 18. členu in Prilogah II in III Uredbe 396/2005 ES:	39. Krma oziroma živilo se ne daje v promet kot hrana ali krma ali se z njimi krmi živali, če presega mejne vsebnosti ostankov pesticidov.		3	5 Pravnomočna odločba

spremenjena z Uredbo (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2009, str. 109): člen 4(1) v povezavi z delom A Priloge I (II 4 (g, h, j), 5 (f, h), 6; III 8 (a, b, d, e), 9 (a, c)); Uredba (ES) št. 853/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 55), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 218/2014 z dne 7. marca 2014 o spremembi prilog k uredbama (ES) št. 853/2004 in (ES) št. 854/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ter k Uredbi Komisije (ES) št. 2074/2005 (UL L št. 69 z dne 8.3.2014, str. 95): člen 3(1) iv povezavi s Poglavjem I oddelka IX Priloge III (I-1 b, c, d, e; I-2 a (i, ii, iii), b (i, ii), c; I-3; I-4; I-5; II-A 1, 2, 3, 4; II-B 1(a, d), 2, 4 (a, b)), poglavje 1 (1) oddelka X Priloge III. UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA (ES) ŠT. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS – 18 člen

Zahteva velja za vse nosilca primarne pridelave živil. Ravnanje in skladiščenje odpadkov in nevarnih snovi, ki nastajajo oziroma so prisotni na kmetijskem gospodarstvu, se mora izvajati na način, da se prepreči kontaminacija primarnih proizvodov.	40. Z odpadki in nevarnimi snovmi se ravna in se skladišči tako, da ni možnosti, da pridejo v stik (ni možnosti za onesnaženje) s krmo, živali ali živalimi.		3	5	Pravnomočna odločba
Na kmetijskem gospodarstvu je potrebno zagotavljati: primerno zdravstveno stanje živali, namenjenih za proizvodnjo hrane higiensko rokovanje s primarnimi proizvodi Zahteva velja za nosilca živilske dejavnosti, ki redi živali, prideluje ali lovi živali, proizvaja primarne proizvode živalskega izvora	41. Nosilec živilske dejavnosti mora redno preverjati zdravstveno stanje živali, pri tem mora posebno pozornost nameniti dokupljenim živalim. Ob pojavu znakov, po katerih je mogoče sumiti, da so živali zbolele, jih mora nosilec nemudoma oskrbeti in po potrebi namestiti ločeno od zdravih žival ter takoj obvestiti pristojno veterinarsko službo.		3	5	Pravnomočna odločba
Na kmetijskem gospodarstvu je treba zagotoviti pravilno uporabo dodatkov h krmi in zdravil za uporabo v veterinarski medicini, Zahteva velja za nosilca živilske dejavnosti, ki redi živali, prideluje ali lovi živali, proizvaja primarne proizvode živalskega izvora.	42. Nosilec živilske dejavnosti hrani in uporablja dodatke h krmi in veterinarska zdravila skladno z zakonodajo, navodili proizvajalca oziroma, v primeru veterinarskih zdravil, v skladu z navodili veterinarja.		3	5	Pravnomočna odločba
Pravilna uporaba fitofarmacevtskih sredstev in biocidov. Zahteva velja za nosilca živilske dejavnosti, ki proizvaja rastlinske proizvode ali opravlja spravo teh proizvodov.	43. Fitofarmacevtska sredstva in biocide je treba uporabljati skladno z navodili proizvajalca. Ni dovoljeno uporabljati sredstev s pretečenim rokom uporabe ali sredstev, za katera se ugotovi, da so bila neustrezno skladiščena, ali katerih embalaža je bila poškodovana zaradi neustreznih pogojev skladiščenja in ravnanja (ne velja za PZR 10).		3	5	Pravnomočna odločba
Na kmetijskem gospodarstvu se sprejmejo ustrezni ukrepi za odpravo nepravilnosti, ugotovljenih pri uradnem nadzoru.	44. Nosilec živilske dejavnosti izvede ukrepe, odrejene s pravnomočno odločbo, ki jo izda uradni veterinar.			5	
Nosilec živilske dejavnosti, ki redi živali, prideluje ali lovi živali, proizvaja primarne proizvode živalskega izvora mora voditi evidence o:	45. (MK) Nosilec živilske dejavnosti vodi in hrani evidence/dokumente: – dnevnik veterinarskih posegov	1			

	- vrsti in izvoru krme, ki jo dajejo živalim (vključeno v zahtevi 45); - zdravilih za uporabo v veterinarski medicini ali drugih sredstvih, danih živalim, datumih dajanja in karencah (vključeno v zahtevo 46, velja za polže in čebele); - rezultatih vseh analiz, pomembnih za zdravje ljudi, opravljenih na živalim odvzetih vzorcih ali na drugih vzorcih, odvzetih za diagnostične namene; in - vseh ustreznih poročil o preverjanjih, opravljenih na živalih ali proizvodih živalskega izvora.	(ne velja za PZR 13), - izsledke vseh laboratorijskih preiskav vzorcev, odvzetih živalim, ali drugih vzorcev, odvzetih za diagnostične namene, - zapisnike in poročila o preverjanjih, opravljenih na živalih ali proizvodih živalskega izvora.			
	Nosilec živilske dejavnosti, ki proizvaja ali opravlja spravo rastlinskih proizvodov, mora voditi evidenco o: - kakršnikoli uporabi fitofarmacevtskih sredstev in biocidov (FFS – vključeno v zahtevo 97) - rezultatih vseh analiz, pomembnih za zdravje ljudi, opravljenih na rastlinam odvzetih vzorcih ali na drugih vzorcih, odvzetih za diagnostične namene.	46. (MK) Nosilec živilske dejavnosti vodi in hrani evidence/dokumente o: - kakršni koli uporabi fitofarmacevtskih sredstev in biocidov (ne velja za PZR 10); - izsledkih vseh analiz, pomembnih za zdravje ljudi, opravljenih na rastlinam odvzetih vzorcih ali na drugih vzorcih, odvzetih za diagnostične namene.	1		
	Naslednje zahteve veljajo le za nosilce živilske dejavnosti pridelave surovega mleka in/ali kolostruma ZDRAVSTVENE ZAHTEVE ZA PROIZVODNJO SUROVEGA MLEKA Surovo mleko in kolostrum morata biti pridobljena od živali: ki so v dobrem splošnem zdravstvenem stanju, ki ne kažejo nobenih znakov bolezni, ki bi lahko imela za posledico kontaminacijo mleka in kolostruma, in še zlasti, ki niso zbolele za okužbo genitalnih poti, enteritisom z diarejo in vročino, ali z vidnim vnetjem vimen;	47. Nosilec živilske dejavnosti pridelave surovega mleka/kolostruma dnevno preverja zdravstveno stanje živali, tako da: - pred vsako molžo oceni splošno počutje živali; - preverja prisotnost pojava nenormalnih vaginalnih izcedkov; - preverja pojav morebitne hude driske; - pred vsako molžo preveri, ali je prišlo do morebitnega vnetja vimena (oteklina, prvi curki); - preverja morebitni pojav ran na vimenu.		3	5 Pravnomočna odločba

				ki nimajo nobenih ran na vimenih, ki bi utegnile vplivati na mleko in kolostrum ki jim niso dajali nedovoljenih snovi ali pripravkov in pri katerih ni bilo nobene nezakonite uporabe v smislu Direktive 96/23/ES; pri katerih se po dajanju dovoljenih proizvodov ali snovi upošteva karenca, predpisana za te proizvode ali snovi.				
				STATUS ŽIVALI GLEDE BRUCELOZE IN LEVOKOZE Še zlasti je treba glede bruceloze mleko / kolostrum pridobiti od: (i) krav ali bivolov, ki spadajo k čredi in v smislu Direktive 64/432/EGS (28) nimajo ali uradno nimajo bruceloze; (ii) ovc ali koz, ki spadajo h gospodarstvu in so v smislu Direktive 91/68/EGS (29) nimajo ali uradno nimajo bruceloze; ali (iii) ženskih živali drugih vrst, ki v primeru vrst, dovzetnih za brucelozo, spadajo k čredam, ki se v okviru odobrenega kontrolnega programa pristojnega organa redno pregledujejo glede te bolezni. Glede tuberkuloze je treba surovo mleko in kolostrum pridobiti od: (i) krav ali bivolov, ki spadajo k čredi in so v smislu Direktive 64/432/EGS uradno nimajo tuberkuloze; ali (ii) ženskih živali drugih vrst, ki v primeru vrst, ki so dovzetnih za tuberkulozo, spadajo k čredam, ki se v okviru odobrenega kontrolnega programa pristojnega organa redno pregledujejo glede te bolezni. (c) Če se koze redijo skupaj s kravami, morajo biti te koze pregledane in testirane na tuberkulozo. Vendar se surovo mleko živali, ki ne izpolnjujejo zahtev iz točke 2, sme uporabiti z odobritvijo pristojnega organa:	48. Nosilec živilske dejavnosti pridelave surovega mleka / kolostruma izvede vse odrejene ukrepe, ki jih z odločbo, naloži uradni veterinar in se nanašajo na zdravstveni status živali in proizvode teh živali v povezavi z brucelozo in/ali tuberkulozo.		3	5 Pravnomočna odločba

			(a) kadar gre za krave ali bivole, ki ne pokažejo pozitivne reakcije na teste na tuberkulozo ali brucelozo niti nobenih znakov teh bolezni, potem ko je bilo mleko toplotno obdelano, tako da je pokazalo negativno reakcijo na test alkalne fosfataze; (b) kadar gre za koze ali ovce, ki ne pokažejo pozitivne reakcije na teste na brucelozo ali so bile cepljene proti brucelozi kot del odobrenega programa izkoreninjenja in ki ne kažejo znakov te bolezni, bodisi: (i) za izdelavo sira z zorenjem najmanj dveh mesecev bodisi (ii) kadar je mleko tako toplotno obdelano, da testi pokažejo negativno reakcijo na test alkalne fosfataze; in (c) kadar gre za ženske živali drugih vrst, ki ne pokažejo pozitivne reakcije na teste na tuberkulozo ali brucelozo niti nobenih znakov teh bolezni, temveč spadajo k čredi, pri kateri je bila ugotovljena bruceloza ali tuberkuloza v okviru pregledov iz točke 2(a)(iii) ali 2(b)(ii), potem ko je bilo mleko toplotno obdelano tako, da je bila zagotovljena njegova neoporečnost. Surovo mleko in kolostrum živali, ki ne izpolnjujejo ustreznih zahtev točk 1 do 3, zlasti živali, ki kažejo posamično pozitivno reakcijo na profilaktične teste na tuberkulozo ali brucelozo skladno z Direktivo 64/432/EGS in Direktivo 91/68/EGS, se ne smeta uporabljati za prehrano ljudi. Živali, ki so inficirane ali obstaja utemeljeni sum, da so inficirane s tuberkulozo ali brucelozo, je treba osamiti, tako da se prepreči škodljivi učinek na mleko in kolostrum drugih živali.				
--	--	--	---	--	--	--	--

		HIGIENSKI PREDPISI ZA GOSPODARSTVA S PROIZVODNJO MLEKA IN KOLOSTRUMA Zahteve za prostore in opremo 1. Molzna oprema in prostori, kjer se mleko in kolostrum skladiščita, obdelujeta ali ohlajujeta, morajo biti locirani in izdelani tako, da se omeji nevarnost kontaminacije mleka in kolostruma. 2. Prostori za skladiščenje mleka in kolostruma morajo biti zaščiteni pred mrčesom, morajo biti ustrezno ločeni od prostorov, v katerih so nastanjene živali, in, kadar morajo biti izpolnjene zahteve glede hlajenja surovega mleka, imeti ustrezno hladilno opremo. 3. Površine opreme, ki pridejo v stik z mlekom in kolostrumom (posode, vsebniki, cisterne itd., namenjene za molžo, zbiranje ali prevoz), se morajo z lahkoto čistiti ter po potrebi dezinficirati in ohranjati v dobrem stanju. To zahteva uporabo gladkih, pralnih in netoksičnih materialov. 4. Po uporabi se morajo takšne površine očistiti in po potrebi dezinficirati. Po vsaki poti ali po vsaki seriji poti, kadar je čas med raztovarjanjem in naslednjo ponovno napolnitvijo zelo kratek, ampak v vseh primerih vsaj enkrat na dan, je treba vsebnike in cisterne, ki se uporabljajo za prevoz surovega mleka in kolostruma, očistiti in dezinficirati na ustrezen način, preden se ponovno uporabijo.	49. Nosilec živilske dejavnosti pridelave surovega mleka/kolostruma zagotovi:	3	5
			– uporabo ustrezne molzne opreme, ki preprečuje onesnaženje mleka in/ali kolostruma; – ločen prostor za skladiščenje in hlajenje mleka in/ali kolostruma; – zaščito pred škodljivci (učinkovito tesnjenje vrat, zaščitna mreža na oknih, po potrebi uporaba vab in pasti, ...); – uporabo gladkih in pralnih površin iz netoksičnega materiala; – najmanj enkrat dnevno čiščenje in razkuževanje opreme in posod (cistern) za mleko.		Pravnomočna odločba
		HIGIENA MED MOLŽO, ZBIRANJEM IN TRANSPORTOM MLEKA Moljenje se mora izvršiti pod higienskimi pogoji, ki zlasti zagotavljajo: da so seski, vimena in sosednji deli	50. Nosilec živilske dejavnosti pridelave surovega mleka/kolostruma zagotovi:	3	5
			– čiščenje seskov in vimena pred vsako molžo; – da so zdravljene živali v karenci ustrezno označene in/ali ločene od drugih živali. Te živali se, če		Pravnomočna odločba

			čisti, preden se začne moljenje; da se živali, ki lahko zaradi zdravljenja prenesejo ostanke v mleko in kolostrum, identificirajo, ter da se mleko in kolostrum, ki se pridobita od takih živali pred potekom predpisane karence, ne uporabljata za prehrano ljudi; in Neposredno po molzenju je treba mleko in kolostrum hraniti v čistem prostoru, načrtovanem in opremljenem tako, da se prepreči kontaminacija. Mleko in/ali kolostrum morata biti takoj po molži ohlajena na temperaturo, ki ni višja od 8°C v primeru dnevnega zbiranja, ali na temperaturo, ki ni višja od 6°C, če zbiranje ne poteka dnevno; Nosilec živilske dejavnosti ni treba upoštevati temperaturnih zahtev iz prejšnje alineje, če mleko izpolnjuje merila glede SŠMO in somatskih celic in: (a) se predela v dveh urah po molži; ali (b) je potrebna višja temperatura zaradi tehnoloških vzrokov, povezanih s proizvodnjo določenih mlečnih proizvodov, in pristojni organ dodeli ustrezno dovoljenje.	jih je treba molsti, molzejo ločeno od drugih po končani molži živali, ki niso zdravljene; – takojšnje hlajenje mleka na največ 8 °C pri dnevnem zbiranju ali na največ 6 °C, če zbiranje mleka ne poteka dnevno, razen če se mleko predela dve uri po molži ali pa je višja temperatura potrebna zaradi tehnoloških vzrokov, povezanih s proizvodnjo določenih mlečnih proizvodov (v ta namen mora biti izdana odločba uradnega veterinarja).			
			Naslednje zahteve veljajo le za nosilce živilske dejavnosti pridelave jajc Jajca se morajo hraniti čista, suha, brez tujega vonja, učinkovito zaščitena pred udarci in pred neposrednimi sončnimi žarki v prostorih proizvajalca in do prodaje potrošniku	51. Nosilec živilske dejavnosti pridelave jajc zagotovi, da so jajca po znesenju nameščena v prostor, v katerem je omogočena njihova zaščita pred onesnaženjem, udarci, vlago, neprijetnimi vonjavami in neposrednim vplivom sončnih žarkov.		3	5 Pravnomočna odločba
Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske	17(1). Člen - KRMA Pristojnosti 1. Nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije v podjetjih pod njihovim nadzorom zagotavljajo, da živila in krma izpolnjujejo zahteve živilske zakonodaje, ki veljajo za njihove	Uredbe se uporabljajo neposredno	Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave krme Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo upoštevajo rezultate vseh ustreznih analiz, izvedenih na vzorcih, odvzetih iz primarnih proizvodov, ali drugih vzorcih, ki so pomembni za varnost krme.	52. (MK) Nosilec dejavnosti poslovanja s krmo upošteva izsledke vseh laboratorijskih preiskav vzorcev iz primarnih proizvodov ali drugih vzorcev, ki so pomembni za varnost krme.	1		

zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14) prvi odstavek 17. člena	dejavnosti, in preverjajo izpolnjevanje teh zahtev. Za izvajanje tega člena je potrebno za krmo upoštevati določbe naslednjih EU predpisov: Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 183/2005 z dne 12. januarja 2005 o zahtevah glede higiene krme (UL L št. 35 z dne 8. 2. 2005, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 225/2012 z dne 15. marca 2012 (UL L št. 77 z dne 16. 3. 2012, str. 1); člen 5(1) in del A Priloge I (I-4 e, g; II-2 a, b, e), člen 5(5) in Priloga III (1,2) člen 5(6)	44/06 in 87/10) Pravilnik o registraciji obratov primarnih proizvajalcev živil in krme rastlinskega izvora (Uradni list RS, št. 79/06)	Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave krme Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo morajo zlasti voditi evidence o: (a) morebitni uporabi proizvodov za zaščito rastlin in biocidov; (b) uporabi genetsko spremenjenih semen; (e) viru in količini vseh surovin za krmo ter namembnem kraju in količini vse proizvedene krme	53. (MK) Nosilec dejavnosti poslovanja s krmo vodi in hrani evidence/dokumente o: – morebitni uporabi proizvodov za zaščito rastlin in biocidov; – uporabi genetsko spremenjenih semen.	1		
			Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti, ki krmijo živali Shranjevanje Krmo je treba shranjevati ločeno od kemičnih sredstev in drugih proizvodov, ki se ne smejo uporabljati za živalsko krmo. Semena (tretirana) je treba pravilno hraniti tako, da niso dosegljiva živalim. Medicirana krma in nemedicirana krma za različne kategorije ali vrste živali se shranjuje tako, da se zmanjša tveganje krmljenja živali, ki jim taka krma ni namenjena.	54. Zagotovljena je ustrezna higiena skladiščenja krme. Kemična sredstva, tretirana semena, fitofarmacevtska sredstva, biocidi in veterinarska zdravila ter medicirana krma se morajo hraniti na varnem in ne smejo nenačrtovano priti v stik s krmo, živali ali živalmi (ne velja za PZR 10).	3	5	Pravnomočna odločba
			Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti, ki krmijo živali 2. Distribucija Sistem distribucije krme na kmetiji mora zagotoviti, da je prava krma poslana na pravo namembno mesto. Med distribucijo in krmljenjem se s krmo ravna na način, ki zagotavlja, da ne pride do kontaminacije iz onesnaženih skladiščnih območij in opreme. Nemedicirana krma se obravnava ločeno od medicirane krme, zato da se prepreči kontaminacija. Vozila za prevoz krme na kmetiji in oprema za krmljenje se periodično čistijo, zlasti kadar se uporabijo za dostavo in distribucijo medicirane krme	55. Sistem distribucije krme na kmetiji mora zagotoviti, da je prava krma poslana na pravo namembno mesto in da se med distribucijo na kmetiji krma ne onesnaži.	3	5	Pravnomočna odločba

			Zahteve veljajo za vse nosilce dejavnosti, ki krmijo živali Uredba (ES) št. 183/2005, člen 5(6); Člen 5: 6. Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo in kmetje pridobivajo in uporabljajo krmo samo iz obratov, ki so registrirani in/ali odobreni v skladu s to uredbo	56. Nosilci dejavnosti nabavljajo krmo samo iz obratov, ki so registrirani ali odobreni pri pristojnih organih, razen če se registracija v skladu z Uredbo 183/2005 ES ne zahteva.		3	5 Pravnomočna odločba
Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14) 18. člen	18. člen Sledljivost 1. Za vsa živila, krmo, živali za pridobivanje hrane in vse druge snovi, namenjene uporabi ali za katere se pričakuje, da se bodo uporabile v živilih ali krmu, se zagotovi sledljivost v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije. 2. Nosilec živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme mora biti omogočeno določiti vsako osebo, ki jim je dobavila živilo, krmo, žival za pridobivanje hrane ali snov, namenjeno uporabi ali za katero se pričakuje, da se bo uporabila v živilu ali krmu. Nosilci dejavnosti zato vzpostavijo sisteme in postopke, ki omogočajo sporočanje teh informacij pristojnim organom na njihovo zahtevo. 3. Nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme vzpostavijo sisteme in postopke za določitev podjetij, prejemnikov njihovih proizvodov. Te podatke dajo na voljo pristojnim organom na njihovo zahtevo. 4. Živila in krma, ki se dajejo v promet ali se bodo verjetno dajali v promet v Skupnosti, se ustrezno označijo ali opredelijo za lažjo sledljivost z ustrežno dokumentacijo ali informacijami skladno z ustreznimi zahtevami posebnih določb.	Uredba se uporablja neposredno	Zahteve glede sledljivosti iz 18. člena veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave živil in krme Sledljivost živil in krme: Nosilci živilske dejavnosti in nosilci poslovanja s krmo vzpostavijo sisteme in postopke za določitev dobaviteljev živali, krme in snovi za katere se pričakuje, da se bodo uporabile v živilih ali krmu in prejemnikov njihovih proizvodov. Podatki o sledljivosti morajo biti na voljo pristojnim organom na njihovo zahtevo. Izjema glede zagotavljanja sledljivosti velja za lastno krmo, za katero nosilcu ni treba zagotavljati podatkov o obsegu pridelave in površinah na katerih je bila pridelana in za živila, ki jih nosilec dobavi neposredno končnemu potrošniku. Nosilec živilske dejavnosti ni dolžan zagotavljati podatkov o tem kateremu končnemu potrošniku je dobavil živilo. Nosilcu poslovanja s krmo morajo zagotavljati podatke i viru in količini vseh surovin za krmo vključno z doma pridelano krmo .	57. (MK) Nosilec živilske dejavnosti in/ali nosilec poslovanja s krmo razpolaga s podatki o izvoru rejnih živali in vseh snovi ki jih uporablja pri proizvodnji živil, viru in količini vseh surovin za krmo ter s podatki komu je dobavil živila ali krmo.	1		
Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega	19. člen Odgovornosti za živila: nosilci živilske dejavnosti	Uredba se uporablja neposredno	Zahteve 19. člena veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave živil	58. Nosilec živilske dejavnosti ob sumu ali ugotovitvi, da njegovo živilo ni varno, sprejme ustrezne		3	5 Pravnomočna

parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14) 19. člen	1. Če nosilec živilske dejavnosti presodi ali utemeljeno meni, da živilo, ki ga je uvozil, pridelal, predelal, proizvedel ali distribuiral, ni v skladu z zahtevami varnosti živil, takoj sproži postopke za umik zadevnega živila iz prometa, če živilo ni več pod neposrednim nadzorom tega začetnega nosilca živilske dejavnosti, ter o tem obvesti pristojne organe. Če je proizvod morda že lahko v rokah potrošnika, nosilec živilske dejavnosti učinkovito in natančno obvesti potrošnike o razlogih za umik živila in po potrebi odpokliče že dobavljene izdelke, če drugi ukrepi ne zadoščajo za doseganje visoke ravni varovanja zdravja. 3. Nosilec živilske dejavnosti mora takoj obvestiti pristojne organe, če presodi ali utemeljeno meni, da živilo, ki ga je dal v promet, lahko škodi zdravju ljudi. Nosilci dejavnosti obvestijo pristojne organe o ukrepih, sprejetih za preprečevanje tveganja za končnega potrošnika, in nikomur ne preprečujejo ali ga odvrčajo od sodelovanja s pristojnimi organi v skladu z nacionalno zakonodajo in pravno prakso, kadar to lahko prepreči, zmanjša ali odpravi tveganje, povezano z živilom. 4. Nosilci živilske dejavnosti sodelujejo s pristojnimi organi pri sprejetih ukrepih za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja, povezanega z živilom, ki ga dobavljajo ali so ga dobavili.		Nosilec dejavnosti proizvodnje živil: zagotovi umik oziroma odpoklic živila natančno obvesti potrošnike o razlogih za umik živila in po potrebi odpokliče že dobavljene izdelke obvesti pristojni organ o nevarnem živilu in sodeluje s pristojnimi organi	ukrepe (obveščanje kupcev, umik in odpoklic) in obvesti o tem pristojne organe (npr. o pozitivnem izvidu notranje kontrole).			odločba
Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske	20. člen Odgovornosti za krmo: nosilci dejavnosti proizvodnje krme 1. Če nosilec dejavnosti proizvodnje krme presodi ali utemeljeno meni, da krma, ki jo je uvozil, pridelal, predelal, proizvedel ali distribuiral, ne izpolnjuje zahtev varnosti krme, takoj sproži postopke za umik	Uredba se uporablja neposredno	Zahteve 20. člena veljajo za vse nosilce dejavnosti primarne pridelave krme. Nosilec dejavnosti na področju krme: učinkovito in natančno obvesti uporabnike krme o vzroku za njen umik in odpoklic, zagotovi umik oziroma odpoklic krme obvesti	59. Nosilec dejavnosti poslovanja s krmo ob sumu ali ugotovitvi, da njegova krma ni varna, sprejme ustrezne ukrepe (obveščanje kupcev, umik in odpoklic) in obvesti o tem pristojne organe (npr. o pozitivnem izvidu notranje kontrole).		3	5 Pravnomočna odločba

zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14) 20. člen	zadevne krme s trga in o tem obvesti pristojne organe. V teh okoliščinah ali v primeru člena 15(3), tj. kadar serija, partija ali pošiljka ne izpolnjuje zahtev varnosti krme, se ta krma uniči, če pristojni organ ne določi drugače. Nosilec dejavnosti učinkovito in natančno obvesti uporabnike krme o vzroku za njen umik in po potrebi odpokliče že dobavljene izdelke, če drugi ukrepi ne zadoščajo za doseganje visoke ravni varovanja zdravja. 3. Nosilec dejavnosti proizvodnje krme mora takoj obvestiti pristojne organe, če presodi ali utemeljeno meni, da krma, ki jo je dal v promet, ne izpolnjuje zahtev varnosti krme. Pristojne organe obvesti o sprejetih ukrepih za preprečitev tveganja pri uporabi take krme in nikomur ne preprečuje ali ga odvrča od sodelovanja s pristojnimi organi v skladu z nacionalno zakonodajo in pravno prakso, kadar to lahko prepreči, zmanjša ali odpravi tveganje, povezano s krmo. 4. Nosilci dejavnosti proizvodnje krme sodelujejo s pristojnimi organi pri ukrepih, sprejetih za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja, povezanega s krmo, ki jo dobavljajo ali so jo dobavili.	pristojni organ o nevarni krmi in sodeluje s pristojnimi organi pri ukrepih, sprejetih za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja, povezanega s krmo.					
--	---	--	--	--	--	--	--

PZR 5: ZDRAVSTVENO VARSTVO LJUDI IN ŽIVALI

Za te predpisane zahteve ravnanja se uporablja naslednja opredelitev:

- *promet* je komercialni premik živali in živalskih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, živalskih proizvodov, krme in nekaterih sestavin za prodajo, vključno s ponujanjem za prodajo ali vsemi drugimi oblikami prenosa, brezplačno ali za plačilo, pa tudi prodaja, distribucija in druge oblike njihovega prenosa v EU.

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					L	S	T
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
Direktiva Sveta 96/22/ES z dne 29. aprila 1996 o prepovedi uporabe v živinoreji določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje, in beta-agonistov ter o razveljavitvi direktiv 81/602/EGS, 88/146/EGS in 88/299/EGS (UL L št. 125 z dne 23. 5. 1996, str. 3), zadnjič spremenjena z Direktivo 2008/97/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 (UL L št. 318 z dne 28. 11. 2008, str. 9) točke (a), (b), (d) in (e) 3. člena ter 4., 5. in 7. člen	Člen 3 Države članice prepovejo, za snovi iz Priloge II, in začasno prepovejo, za snovi iz Priloge III: (a) dajanje navedenih snovi farmskim živalim in živalim iz ribogojstva, po kakršnih koli metodah; (b) — rejo, razen pod uradnim nadzorom, živali iz točke (a) na gospodarstvu, in — dajanje na trg ali v zakol za prehrano ljudi farmskih živali, ki vsebujejo snovi iz Priloge II in Priloge III ali v katerih je bila ugotovljena prisotnost navedenih snovi, razen če je mogoče dokazati, da so bile zadevne živali zdravljene v skladu s členi 4, 5 (d) dajanje na trg mesa živali iz točke (b); (e) predelavo mesa iz točke (d). Člen 4 Ne glede na člena 2 in 3 smejo države članice dovoliti: 1. dajanje živalim na kmetiji, za terapevtske namene testosterona in progesterona ter derivatov, ki po absorpciji na mestu uporabe hitro razpadejo v izhodne (starševske) komponente. Zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki se uporabljajo za zdravljenje, morajo biti v skladu z zahtevami v prometu, predpisanimi v Direktivi 81/851/EGS, in jih lahko da samo veterinar, z injekcijo ali v obliki nožničnih spiral pri zdravljenju disfunkcije	Pravilnik o prepovedi uporabe določenih snovi s hormonskim ali tirostatskim delovanjem in beta-agonistov v živinoreji (Uradni list RS, št. 4/09)	Imetniki živali ne smejo uporabljati snovi in pripravkov, ki vsebujejo snovi iz prilog 1 in 2 pravilnika.	60. Upoštevana je prepoved uporabe prepovedanih snovi pri farmskih živalih ali akvakulturah.		3	5 Pravnomočna odločba
	Imetniki živali ne smejo dati v promet za prehrano ljudi akvakultur, živali ali izdelkov iz njih, če so bili obdelani s snovmi iz prilog 1 ali priloge 2 pravilnika.		61. Živali, ki so bile obdelane s prepovedanimi snovmi, se ne dajejo v promet za prehrano ljudi.		3	5 Pravnomočna odločba	
	Prepovedan je promet z akvakulturami in mesom ter predelava mesa živali, če so bile obdelane s snovmi iz priloge 1 ali priloge 2 pravilnika.		62. Akvakulture ali meso živali, ki je bilo obdelano s prepovedanimi snovmi, se ne daje v promet in ne predeluje.		3	5 Pravnomočna odločba	
	Samo veterinar sme živalim na kmetiji za terapevtske namene dajati testosteron in progesteron ter derivate, ki po absorpciji na kraju uporabe hitro razpadejo v izhodne (starševske) sestavine.		63. Samo veterinar daje preparate, ki vsebujejo testosteron in progesteron ter derivate.		3	5 Pravnomočna odločba	
	Zdravila, ki vsebujejo aliltrenbolon ali betaagoniste, sme dajati kopitarjem in hišnim ljubljencem le veterinar ali oseba z neposredno odgovornostjo veterinarja.		64. Le veterinar ali oseba z neposredno odgovornostjo veterinarja daje kopitarjem oralna zdravila, ki vsebujejo alil trenbolon ali beteagoniste.		3	5 Pravnomočna odločba	
	Imetniki živali ne smejo imeti zdravil za uporabo v veterinarski medicini z vsebnostjo betaagonistov, ki se lahko uporabijo za indukcijo tokolize.		65. Imetnik živali nima zdravil, ki vsebujejo betaagoniste, ki se lahko uporabijo za indukcijo tokolize.		3	5 Pravnomočna	

	jajčnikov, ni pa dovoljeno dajanje zdravil v obliki podkožnih vstavkov živalim na kmetiji, ki so bile nedvoumno identificirane. Zdravljenje identificiranih živali mora evidentirati odgovorni veterinar. Zabeležiti mora vsaj naslednje podatke v registru, ki je lahko register, predpisan v Direktivi 81/851/EGS: — način zdravljenja, — vrsto zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki ima dovoljenje za promet, ki je bilo uporabljeno, — datum zdravljenja, — identiteto zdravljenih živali. Register mora biti na voljo pristojnemu organu, če ga ta zahteva. 2. za terapevtske namene dajanje zdravil za uporabo v veterinarski medicini z dovoljenjem za promet, ki vsebujejo: (i) alil trenbolon za peroralno uporabo ali beta-agoniste kopitarjem, če se uporabljajo v skladu z navodili proizvajalca; (ii) beta-agoniste v obliki injekcije za sprožanje tokolize pri kravah, ki se telijo. Take snovi mora dajati veterinar, ali, pri zdravilih za uporabo v veterinarski medicini, navedenih pod (i), na njegovo neposredno odgovornost; zdravljenje mora evidentirati odgovorni veterinar, ki mora zabeležiti vsaj podatke iz točke 1. Kmetom je prepovedano posedovanje zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo beta-agoniste, ki se lahko uporabljajo za indukcijo pri zdravljenju tokolize. Vendar pa je brez poseganja v določbe prvega pododstavka točke 2(ii) prepovedano zdravljenje živali za proizvodnjo, vključno s plemenskimi živalmi, ki se ne uporabljajo več za razplod. Člen 5		Veterinar sme za zootehnično uporabo pri farmskih živalih dajati zdravila z estrogenim (razen estradiola 17β in njegovih estrom podobnih derivatov), androgenim ali gestagenim učinkovanjem, če imajo dovoljenje za promet in če so živali jasno označene. Za sinhronizacijo estrusa in pripravo živali darovalk in prejemnic za presaditev zarodkov lahko zdravila daje tudi druga oseba, za katero je neposredno odgovoren veterinar. Veterinar sme v zvezi z akvakulturo dajati mladim ribam v prvih treh mesecih življenja zaradi spremembe spola zdravila za uporabo v veterinarski medicini z androgenim delovanjem, če imajo dovoljenje za promet. Zootehnična uporaba zdravil z estrogenim (razen estradiol 17 β in njegove estrom podobne derivate), androgenim ali gestagenim učinkovanjem je prepovedana pri proizvodnih živalih, vključno s plemenskimi živalmi med pitanjem proti koncu razplodnega obdobja. Veterinar sme za zdravljenje farmskih živali ob maceraciji ali mumifikaciji plodu pri govedu ali za zdravljenje piometre pri govedu dati zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17 β ali njegove estrom podobne derivate v skladu z Direktivo 2001/82/ES. Veterinar sme za indukcijo estrusa pri govedu, konjih, ovcah ali kozah dati zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17 β ali njegove estrom podobne derivate, vendar najpozneje do 14. oktobra 2006 in v skladu z Direktivo 2001/82/ES.	66. Imetnik živali daje snovi za sinhronizacijo estrusa in pripravo živali darovalk in prejemnic za presaditev zarodkov samo z neposrednim dovoljenjem veterinarja V zvezi z akvakulturami sme veterinar dajati mladim ribam v prvih treh mesecih življenja zaradi spremembe spola zdravila za uporabo v veterinarski medicini z androgenim delovanjem, če imajo dovoljenje za promet. 67. Imetnik živali nima zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17 β ali njegove estrom podobne derivate.	3	3	odločba 5 Pravnomočna odločba 5 Pravnomočna odločba
--	--	--	--	--	---	---	--

	Ne glede na člen 3(a) in brez vpliva na člen 2 lahko države članice dovolijo dajanje farmskim živalim, za zootehnično uporabo, zdravil za uporabo v veterinarski medicini z estrogenim (razen estradiola 17β in njegovih estrom podobnih derivatov), androgenim ali gestagenim delovanjem, ki so dovoljena v skladu z Direktivo 2001/82/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. novembra 2001 o kodeksu Skupnosti v zvezi z zdravili za uporabo v veterinarski medicini (14). Taka zdravila za uporabo v veterinarski medicini mora dajati odgovorni veterinar nedvoumno identificiranim živalim; zdravljenje mora evidentirati odgovorni veterinar v skladu z določbami točke 1 člena 4.		Imetniki živali ne smejo imeti zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17 β ali njegove estrom podobne derivate.				
	Vendar pa lahko države članice dovolijo, da sinhronizacijo estrusa in pripravo darovalk in prejemnic za presajanje zarodka ne opravi veterinar sam, temveč da se to opravi na njegovo odgovornost.		Z živalmi, namenjenimi za plemo, in plemenskimi živalmi proti koncu njihovega razplodnega obdobja življenja je promet dovoljen, če so bili upoštevani prej naštetí pogoji. Meso teh živali lahko dobi veterinarsko oznako, če so izpolnjeni pogoji iz 4., 5. ali 6. člena pravilnika, upoštevana pa mora biti karencā, določena v dovoljenju za promet z zdravilom.	68. Imetnik živali ne daje živali, namenjene za plemo, in plemenskih živali, ki jim je veterinar dajal snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in betaagoniste, v promet za prehrano ljudi pred potekom karence.		3	5 Pravnomočna odločba
	Pri vodnih živalih je dovoljeno, da se za spremembo spola mladim ribam v prvih treh mesecih življenja dajejo zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki imajo androgeno delovanje in ki imajo dovoljenje za promet v skladu z določbami direktiv 81/851/EGS in 81/852/EGS.		Promet z dragocenimi konji ter posebno dirkalnimi in tekmovalnimi konji, cirkušskimi konji ali s konji, namenjenimi za razplod ali razstave, vključno z registriranimi kopitarji, ki jim je bilo dano zdravilo za uporabo v veterinarski medicini z vsebnostjo aliltrenbolona ali betaagonistov v skladu in za namene iz 4. člena tega pravilnika, je dovoljen tudi pred potekom karence, vendar mora biti dokazano, da so izpolnjeni vsi pogoji za dajanje v promet in da sta v veterinarskem spričevalu ali potnem listu, če vsebuje veterinarsko spričevalo, ki spremlja te živali, navedena datum in vrsta zdravljenja.	69. Imetnik živali skrbi, da dragocene konje ter dirkalne in tekmovalne konje ali konje, namenjene za razplod ali razstave, vključno z registriranimi kopitarji, ki jim je bilo dano zdravilo za uporabo v veterinarski medicini z vsebnostjo aliltrenbolona ali betaagonistov, spremlja veterinarsko spričevalo ali potni list s podatki o zdravljenju.		3	5 Pravnomočna odločba
	V primerih, predvidenih v tem členu, veterinar napiše recept za enkratno uporabo, v katerem opredeli zdravljenje oz. ukrepe in količino potrebnega proizvoda ter evidentira predpisane proizvode.		Meso in izdelki živali, ki jim je bila dana snov z estrogenim, androgenim ali gestagenim učinkom ali so jim bili dani betaagonisti v skladu s tem pravilnikom, se ne smejo dajati v promet za prehrano ljudi, razen če je bilo živalim dano zdravilo za uporabo v veterinarski medicini, ki ima dovoljenje za promet, in če je upoštevana karencā, preden so bile zaklane.	70. Meso in izdelki živali, ki so jim bile dane snovi z estrogenim, androgenim ali gestagenim učinkom ali betaagonisti, se ne dajejo v promet za prehrano ljudi, razen če je živali zdravil veterinar in je upoštevana karencā, preden so bile zaklane.		3	5 Pravnomočna odločba
	Vendar pa so prepovedani zootehnični ukrepi pri živalih za proizvodnjo, in tudi v času pitanja pri plemenskih živalih, ki se ne uporabljajo več za razplod.						
	Člen 7						
	1. Za namene trgovine lahko države članice dovolijo dajanje na trg živali, namenjenih za plemo in plemenskih živali proti koncu njihovega razplodnega obdobja življenja, ki so						

	bile v navedenem obdobju zdravljene v skladu s členi 4, 5 in lahko dovolijo tudi za Skupnost veljavno označevanje zdravstvene ustreznosti mesa, pridobljenega od takih živali, če so izpolnjeni pogoji, predpisani v členih 4, 5 in je bila upoštevana karencna, določena v dovoljenju za promet z zdravilom. Vendar pa je dovoljena trgovina z dragocenimi konji in zlasti dirkalnimi in tekmovalnimi konji, cirkuškimi konji in konji za vzrejo ali za razstave, vključno z registriranimi kopitarji, ki so jim bila za namene iz člena 4 dana zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo alil trenbolon ali beta-agoniste, še pred koncem karence zdravil za uporabo v veterinarski medicini, če so izpolnjeni pogoji, ki urejajo uporabo zdravil, in če sta na potrdilu o zdravstvenem stanju ali na potnem listu, ki spremlja živali, napisana vrsta in datum zdravljenja. 2. Meso ali proizvodi živali, ki so jim bile dane snovi z estrogenim, androgenim ali gestagenim delovanjem ali beta-agonisti, v skladu s farmakopejskimi določbami te direktive, nesmejo biti dani v prodajo na trg za prehrano ljudi, razen če so živali dobivale zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki izpolnjujejo zahteve člena 6, in če je bila pred zakolom živali upoštevana predpisana karencna.						
--	--	--	--	--	--	--	--

Glavna zadeva: Identifikacija in registracija živali

PZR 6: IDENTIFIKACIJA IN REGISTRACIJA PRAŠIČEV

PREDPIS EU	ZAhteve iz predpisov EU zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	PREDPIS RS predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAhteve za zavezanca zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
					L	S	T
Direktiva Sveta 2008/71/ES z dne 15. julija 2008 o identifikaciji in registraciji prašičev (UL L št. 213 z dne 8. 8. 2008, str. 31) 3., 4. in 5. člen:	Evidenca imetnikov rejnih živali (EIRŽ)	Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev (Uradni list RS, št. 112/13)	Evidenca imetnikov rejnih živali (EIRŽ) je seznam gospodarstev v katerem so opredeljeni imetniki živali v skladu s točko (a) prvega odstavka 3. člena Direktive 2008/71/ES; Izjema so gospodarstva, kjer se naenkrat redi en prašič za lastno domačo uporabo in kjer se žival ne premika z gospodarstva. Tako gospodarstvo se v CRPŠ evidentira na podlagi priglasitve odhoda živali na to gospodarstvo. Gospodarstva oziroma kmetijska gospodarstva, ki so vpisana v uradne evidence, ki se vodijo v okviru uprave ali ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, in iz katerih je razvidno, da imetnik na gospodarstvu redi prašiče, se v EIRŽ vpišejo po uradni dolžnosti, dolžnosti najpozneje v 30 dneh od datuma vpisa podatka v omenjeno uradno evidenco.	71. Imetnik je vpisan v EIRŽ kot imetnik prašičev.		3	
	Označitev živali				1 od vključno	3 manj kot 50	

			premikom z rojstnega na drugo gospodarstvo. 3. Živali se označujejo z namestitvijo ušesne znamke v desno uho, lahko tudi s tetoviranjem v desno uho ali na desno stran hrbta tik za plečatom. 4. Če se označitev pri živalih izgubi ali postane nečitljiva, se žival na gospodarstvu, na katerem je bilo to opaženo, nemudoma označi na novo. Uporabi se identifikacijska oznaka, ki se uporablja na gospodarstvu, na katerem se žival označuje.	samo tiste, ki morajo biti označene v skladu s predpisi – in sicer najpozneje, preden zapustijo gospodarstvo).	50 %, a manj kot 100 % označenih živali	% označenih živali	
	Vodenje registra prašičev (v nadaljnjem besedilu: RPG) na gospodarstvu		5. Vsak imetnik prašičev, razen prevoznikov, mora sproti dopolnjevati RPG. 6. Iz RPG morajo biti razvidni trenutni stalež živali, kronološko vodeni zapisi o prihodih živali na gospodarstvo in odhodih z njega ter o ponovnih označitvah živali.	73. Register prašičev na gospodarstvu.	1 se ne vodi sproti in v skladu s predpisi	3 se ne vodi	
	Sporočanje premikov prašičev Spremi identifikacijski dokument		7. Vse spremembe morajo biti redno vpisane v CRPš, najpozneje v sedmih dneh. 8. Vsak imetnik prašičev mora v CRPš sporočati podatke o odhodih živali z gospodarstva in prihodih nanj najpozneje v sedmih dneh po premiku živali. 9. Žival mora v Republiki Sloveniji spremljati dokument (spremni list) z izpolnjenimi obveznimi podatki.	74. Premiki se sporočajo v CRPš, kot je predpisano (največje število zamujenih dni priglasitve premika med vsemi premiki na gospodarstvu v obdobju, določenem s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike).	MK) do vključno 14 zamujenih dni 1 nad 14 do vključno 60 zamujenih dni	3 nad 60 zamujenih dni	

			10. Dokument napiše in s podpisom potrdi imetnik, ki žival oddaja.				
--	--	--	--	--	--	--	--

PZR 7: IDENTIFIKACIJA IN REGISTRACIJA GOVEDI

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	PREDPIS RS predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
					L	S	T
UREDBA (ES) št. 1760/2000 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 17. julija 2000 o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo govedi ter o označevanju govejega mesa in proizvodov iz govejega mesa in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 820/97 z dne 17. julija (UL L št. 204 z dne 11. 8. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1791/2006 z		Pravilnik o identifikaciji in registraciji goved (Uradni list RS, št. 16/03 in 45/08 – ZKme-1)	1. Govedo mora biti označeno čim prej po rojstvu oziroma preden se premakne drugam, najpozneje pa do starosti 20 dni. 2. Če se ušesna znamka izgubi, močno poškoduje ali postane nečitljiva, jo mora imetnik čim prej, najpozneje pa v štirih tednih od dneva, ko to opazi, nadomestiti z njenim dvojnikom. Identifikacijska številka živali mora biti ista kakor na izvirniku. 3. Ob označitvi govedi, rojenih v Republiki Sloveniji, mora njihov imetnik poskrbeti tudi za njihovo registracijo, kar mora storiti v roku, določenem za sporočanje podatkov v centralni register govedi (v nadaljnjem besedilu: CRG). 4. Govedo, ki prihaja v Republiko Slovenijo iz držav članic EU, mora biti označeno, spremljati pa ga	75. Označitev živali (v skupno število živali se štejejo samo tiste, ki morajo biti označene v skladu s predpisi).	3 živali ali manj 1 od vključno 50 %, a manj kot 100 % označenih živali	3 manj kot 50 % označenih živali	
					4 živali ali več 1 od vključno 95 %, a manj kot 100 % označenih živali	3 od vključno 50 %, a manj kot 95 % označenih živali	5 manj kot 50 % označenih živali

dne 20. novembra 2006 (UL L št. 363 z dne 20. 12. 2006, str. 1) 4. in 7. člen			mora potni list, izdan v državi, iz katere prihaja. Iz spremljajoče dokumentacije mora biti razviden tudi datum njegovega prihoda v Republiko Slovenijo. 5. Uvoženo govedo, ki ne prihaja iz držav članic EU, dobi novo oznako, razen če je namenjeno za zakol in je zaklano v 20 dneh po opravljenih zdravstvenih pregledih v karanteni. 6. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) izda potni list na podlagi registracije govedi v CRG. 7. Imetnik goveda hrani potni list na gospodarstvu, na katerem je govedo. 8. Potni list mora spremljati govedo pri vsakem premiku. 9. Vsak naslednji imetnik goveda mora v potni list takoj po prejemu vpisati podatke o svojem gospodarstvu in datum prejema goveda ter se podpisati. 10. Če imetnik goveda izgubi potni list, mora najpozneje v sedmih dneh od dne, ko je izgubo opazil, zaprositi za dvojnik potnega lista. 11. Potni list mora biti vrnjen ministrstvu v sedmih dneh od dneva izvoza, zakola, pogina, kraje ali izgube goveda. 12. Imetnik goveda sme na gospodarstvo ali z njega sprejeti	76. Nepopolna označitev živali (v skupno število živali se štejejo samo tiste, ki morajo biti označene v skladu s predpisi).	Do vključno 10 živali na KMG (MK) 11 ali več živali na KMG (MK) do vključno 50 % nepopolno označenih 1 več kot 50 % do vključno 80 % nepopolno označenih živali	3 več kot 80 % nepopolno označenih živali	
---	--	--	---	--	--	---	--

			ali premakniti le označeno govedo, ki ga spremlja veljavni potni list.				
	Označitev govedi Registracija govedi		1. Govedo mora biti označeno čim prej po rojstvu oziroma preden se premakne drugam, najpozneje pa do starosti 20 dni.	77. Potni listi za govedo (v skupno število živali se štejejo samo tiste, ki morajo imeti predpisan potni list).	3 živali ali manj 1	3	

	Označitev in registracija goveda, ki prihaja na območje Republike Slovenije iz držav članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) Označitev in registracija uvoženega goveda		2. Če se ušesna znamka izgubi, močno poškoduje ali postane nečitljiva, jo mora imetnik čim prej, najpozneje pa v štirih tednih od dneva, ko to opazi, nadomestiti z njenim dvojnikom. Identifikacijska številka živali mora biti ista kakor na izvirniku. 3. Ob označitvi govedi, rojenih v Republiki Sloveniji, mora njihov imetnik poskrbeti tudi za njihovo registracijo, kar mora storiti v roku, določenem za sporočanje podatkov v centralni register govedi (v nadaljnjem besedilu: CRG). 4. Govedo, ki prihaja v Republiko Slovenijo iz držav članic EU, mora biti označeno, spremljati pa ga mora potni list, izdan v državi, iz katere prihaja. Iz spremljajoče dokumentacije mora biti razviden tudi datum njegovega prihoda v Republiko Slovenijo. 5. Uvoženo govedo, ki ne prihaja iz držav članic EU, dobi novo oznako, razen če je namenjeno za zakol in je zaklano v 20 dneh po opravljenih zdravstvenih pregledih v karanteni. 6. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) izda potni list na podlagi registracije govedi v CRG. 7. Imetnik goveda hrani potni list	od vključno 50 %, a manj kot 100 % ima potne liste 4 živali ali več ima potne liste 1 od vključno 95 %, a manj kot 100 % ima potne liste	manj kot 50 % ima potne liste 3 od vključno 50 %, a manj kot 95 % ima potne liste	5 manj kot 50 % živali ima potne liste
	Potni list Izguba potnega lista Premiki govedi		78. Register govedi na gospodarstvu (RGG).	1 se ne vodi sproti i in v skladu s predpisi	3 se ne vodi	

			na gospodarstvu, na katerem je govedo. 8. Potni list mora spremljati govedo pri vsakem premiku. 9. Vsak naslednji imetnik goveda mora v potni list takoj po prejemu vpisati podatke o svojem gospodarstvu in datum prejema goveda ter se podpisati. 10. Če imetnik goveda izgubi potni list, mora najpozneje v sedmih dneh od dne, ko je izgubo opazil, zaprositi za dvojnik potnega lista. 11. Potni list mora biti vrnjen ministrstvu v sedmih dneh od dneva izvoza, zakola, pogina, kraje ali izgube goveda. 12. Imetnik goveda sme na gospodarstvo ali z njega sprejeti ali premakniti le označeno govedo, ki ga spremlja veljavni potni list. 13. Vsak imetnik govedi, razen prevoznika, mora sproti dopolnjevati RGG. 14. RGG mora imetnik hraniti tam, kjer je govedo oziroma tako, da je praktično dostopen.				
	Register govedi na gospodarstvu (v nadaljnjem besedilu: RGG)		15. Roki za sporočanje in vpis podatkov v CRG je 7 (sedem) dni od dogodka oziroma pred premikom govedi drugam.	79. Pravočasnost označitve ter priglasitve označitve in premikov govedi	(MK)	3	5
	Roki za sporočanje podatkov o kotitvah, poginih in premikih goveda.			Odstotek kršitev = (št. kršitev/št. dogodkov)*100 Število dogodkov na gospodarstvu je število označitev, priglasitev označitev ali premikov v CRG v obdobju, določenem s predpisom,	do vključno 14 zamujenih dni	nad 25% kršitev nad 14 do vključno 60 zamujenih	nad 25% kršitev nad 60 dni ali 2 oziroma več

				ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike.	1 do vključno 25 % kršitev nad 14 do vključno 60 zamujenih dni ali en premik, ki je evidentiran kot nepravilnost	dni ali en premik, ki je evidentiran kot nepravilnost do vključno 25% kršitev nad 60 dni ali 2 oziroma več premikov, ki so evidentirani kot nepravilnost	premikov, ki so evidentirani kot nepravilnost
--	--	--	--	--	---	--	---

PZR 8: IDENTIFIKACIJA IN REGISTRACIJA OVC IN KOZ

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
					L	S	T
Uredba Sveta (ES) št. 21/2004 z dne 17. decembra 2003 o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo ovc in koz ter o spremembi Uredbe (ES) 1782/2003 in direktiv 92/102/EGS in 64/432/EGS (UL L št. 5 z dne 9. 1. 2004, str. 8), zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 45/2012 z dne 19. januarja 2012 (UL L št. 17 z dne 20. 1. 2012, str. 1) 3., 4. in 5. člen	Evidenca imetnikov rejnih živali (EIRŽ)	Pravilnik o identifikaciji in registraciji drobnice (Uradni list RS, št. <u>75/10 in 26/2014</u>)	Evidenca imetnikov rejnih živali (v nadaljnjem besedilu: EIRŽ) je evidenca v skladu s 7. členom Uredbe 21/2004/ES; Gospodarstva oziroma kmetijska gospodarstva, ki so vpisana v uradne evidence, ki se vodijo v okviru ministrstva, in iz katerih je razvidno, da imetnik na gospodarstvu redi drobnico, v EIRŽ vpišejo po uradni dolžnosti najpozneje v 30 dneh od datuma vpisa podatka v omenjeno uradno evidenco. Kot imetnik drobnice se vpiše nosilec kmetijskega gospodarstva.	80. Imetnik je vpisan v EIRŽ kot imetnik drobnice.		3	
	Označitev živali		2 Žival je treba označiti čim prej po rojstvu, najpozneje do starosti šestih mesecev. 3 Živali, ki se redijo v ekstenzivnih razmerah oziroma na prostem, se lahko označijo najpozneje do starosti devetih mesecev. 4 Jagnjeta oziroma kozličke, namenjene za zakol pred dvanajstim mesecem in niso namenjeni trgovanju na ozemlju EU	81. Označitev živali (v skupno število živali se štejejo samo tiste, ki morajo biti označene v skladu s predpisi).	do vključno 10 živali 1 od vključno 50 %, a manj kot 100 % označenih živali	3 manj kot 50 % označenih živali	

			ali izvozu v tretje države, se lahko označuje z eno ušesno znamko, na kateri je skupna identifikacijska oznaka. 5 Če žival ušesno znamko izgubi ali ta postane nečitljiva, mora imetnik drobnice ušesno znamko čim prej, najpozneje pa v štirih tednih od dneva, ko to opazi, nadomestiti z dvojnikom ušesne znamke. Imetnik mora najpozneje v sedmih dneh od dneva, ko to opazi, naročiti dvojnik ušesne znamke in ga vstaviti v uho takoj oziroma najpozneje v sedmih dneh od dneva prejema dvojnika ušesne znamke. Izgubljena ušesna znamka se lahko, pod pogojem, da sledljivost ni ogrožena, nadomesti tudi z novim parom ušesnih znamk, na katerih je odtisnjena druga identifikacijska številka. Preostalo staro znamko mora v tem primeru imetnik odstraniti iz ušesa.		11 ali več živali 1 od vključno 80%, a manj kot 100 % označenih živali	3 od vključno 50 %, a manj kot 80 % označenih živali	5 manj kot 50 % označenih živali
	Register drobnice na gospodarstvu		6 Vsak imetnik drobnice, razen prevoznika, mora voditi register drobnice na gospodarstvu (v nadaljevanju RDG), v katerega mora vpisovati podatke najpozneje v sedmih dneh po dogodku.	82. Register drobnice na gospodarstvu.	1 se ne vodi sproti in v skladu s predpisi	3 se ne vodi	
	Sporočanje premikov živali Sporočanje staleža živali		7 Vsak imetnik drobnice mora v centralni register drobnice (v nadaljevanju CRD) sporočiti podatke o premikih živali na obrazcih (spremni list) v sedmih	83. Premiki se sporočajo za CRD, kot je predpisano (največje število zamujenih dni priglasitve premika med vsemi premiki na gospodarstvu v obdobju,	(MK) do vključno 14 zamujenih dni	3 nad 60 zamujenih dni	

			dneh po premiku. 8 Žival mora pri premikih z enega na drugo gospodarstvo spremljati spremni list, ki ga napiše in s podpisom potrdi imetnik, ki oddaja žival. 9 Prejemnik živali mora hraniti spremni list še najmanj tri leta po prejemu živali. 10 Vsak imetnik drobnice mora enkrat letno v CRD sporočiti podatke o staležu na svojem gospodarstvu.	določenem s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike).	1 nad 14 do vključno 60 zamujenih dni		
--	--	--	--	--	---	--	--

GLAVNA ZADEVA: Bolezni živali
PZR 9: PREPREČEVANJE ŠIRJENJA TSE

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
					L	S	T
Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij (UL L št. 147 z dne 31. 5. 2001, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 630/2013 z dne 28. junija 2013 o spremembi prilog k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in	7. člen Prepovedi v zvezi s krmljenjem živali 1. Prepovedano je krmljenje prežvekovalcev z beljakovinami, pridobljenimi iz živali. 2. Prepoved iz odstavka 1 se razširi tudi na druge živali, razen prežvekovalcev, in se v zvezi s krmljenjem takih živali omeji na proizvode živalskega izvora v skladu s Prilogo IV. 3. Odstavka 1 in 2 se uporabljata brez poseganja v določbe iz Priloge IV o odstopanjih od prepovedi iz omenjenih odstavkov.	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12-ZdZPVHVVR, 23/13-ZZZiv in 40/14 - ZIN-B) 28. in 33. Člen Pravilnik o nekaterih ukrepih za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (Uradni list RS, št. 74/2013 in 37/2014)	V skladu s 7. členom Uredbe 999/2001 ES je prepovedano krmljenje prežvekovalcev z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev. KRMLJENJE ŽIVALI 1. Prepoved, predvidena v prvem odstavku 7. člena, se razširi na krmljenje: (a) prežvekovalcev z dikalcijevim in trikalcijevim fosfatom živalskega izvora ter krmno mešanico, ki vsebuje ta dva proizvoda; (b) neprežvekovalcev, ki niso kožuharji, s: (i) predelanimi živalskimi beljakovinami; (ii) kolagenom in želatino, ki sta pridobljena iz prežvekovalcev; (iii) proizvodi iz krvi; (iv) hidroliziranimi beljakovinami živalskega izvora; (v) dikalcijevim in trikalcijevim fosfatom živalskega izvora; (vi) krmo, ki vsebuje proizvode iz točk od (i) do (v). Prepovedi, predvidene v prvem in	84. Prežvekovalci se ne krmijo z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev, razen izjem iz priloge IV Uredbe 999/2001.			5
				85. Farmske živali se ne krmijo s proizvodi živalskega izvora, razen izjem iz priloge IV Uredbe 999/2001.		3	5 Pravnomočna odločba

izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij Besedilo velja za EGP (UL L 179, 29.6.2013, str. 60) 7., 11., 12., 13. in 15. člen			drugem odstavku 7. člena uredbe 999/2001 ES, se ne uporabljajo za krmljenje: (a) prežvekovalcev z: (i) mlekom, proizvodi na osnovi mleka, proizvodi, pridobljenimi iz mleka, kolostrumom in proizvodi iz kolostruma; (ii) jajci in jajčnimi proizvodi; (iii) kolagenom in želatino, pridobljenima iz neprežvekovalcev; (iv) hidroliziranimi beljakovinami, pridobljenimi iz: — delov neprežvekovalcev ali — kož prežvekovalcev; (v) krmnimi mešanicami, ki vsebujejo proizvode iz zgoraj navedenih točk od (i) do (iv); (b) rejnih neprežvekovalcev z naslednjimi posamičnimi krmili in krmnimi mešanicami: (i) hidroliziranimi beljakovinami, pridobljenimi iz delov neprežvekovalcev ali kož prežvekovalcev; (ii) ribjo moko in krmno mešanico, ki vsebuje ribjo moko, ki se proizvaja, daje na trg in uporablja v skladu s splošnimi pogoji iz poglavja III ter posebnimi pogoji iz oddelka A poglavja IV; (iii) dikalcijevim in trikalcijevim fosfatom živalskega izvora in krmno mešanico, ki vsebuje ta fosfata, ki				
---	--	--	--	--	--	--	--

			se proizvajajo, dajejo na trg in uporabljajo v skladu s splošnimi pogoji iz poglavja III ter posebnimi pogoji iz oddelka B poglavja IV; (iv) proizvodi iz krvi neprežvekovalcev in krmnimi mešanicami, ki vsebujejo navedene proizvode iz krvi, ki se proizvajajo, dajejo na trg in uporabljajo v skladu s splošnimi pogoji iz poglavja III ter posebnimi pogoji iz oddelka C poglavja IV; (c) živali iz ribogojstva s predelanimi živalskimi beljakovinami, ki niso ribja moka, pridobljenimi iz neprežvekovalcev, in s krmno mešanico, ki vsebuje navedene predelane živalske beljakovine, ki se proizvajajo, dajejo na trg in uporabljajo v skladu s splošnimi pogoji iz poglavja III in posebnimi pogoji iz oddelka D poglavja IV; (d) neodstavljenih prežvekovalcev z mlečnimi nadomestki, ki vsebujejo ribjo moko in se proizvajajo, dajejo na trg ter uporabljajo v skladu s posebnimi pogoji iz oddelka E poglavja IV; (e) rejnih živali s posamičnimi krmili rastlinskega izvora in krmno mešanico, ki vsebuje navedena posamična krmila, kontaminiranimi z zanemarljivimi količinami drobcov				
--	--	--	---	--	--	--	--

			kosti, pridobljenih iz nedovoljenih živalskih vrst. Države članice lahko to odstopanje uporabijo samo, če so pred tem izvedle oceno tveganja, ki je potrdila, da je tveganje za zdravje živali zanemarljivo. Pri tej oceni tveganja se morajo upoštevati vsaj: (i) raven kontaminacije; (ii) narava in vir kontaminacije; (iii) predvidena uporaba kontaminirane krme. Nosilci dejavnosti, vključno s kmetijskimi gospodarstvi, ki želijo uporabljati nekatere živalske proizvode morajo pridobiti dovoljenje oziroma posebno dovoljenje uprave. Za kmetijska gospodarstva se v skladu z 10(1) členom Pravilnika o nekaterih ukrepih za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (Uradni list RS, št. 74/13) zahteva dovoljenje Uprave za naslednje dejavnosti: - skladiščenje in uporabo mlečnih nadomestkov z ribjo moko na kmetijskem gospodarstvu, na katerem se vzreja prežvekovalce - skladiščenje in uporaba ribje moke v obliki posamičnega krmila				
--	--	--	---	--	--	--	--

			za lastno proizvodnjo krmnih mešanic z ribjo moko za neprežvekovalce na kmetijskem gospodarstvu, ki redi le neprežvekovalce - skladiščenje in uporaba dikalcijevega fosfata in/ali trikalcijevega fosfata živalskega izvora v obliki posamičnega krmila za lastno proizvodnjo krmnih mešanic z dikalcijevim fosfatom in/ali trikalcijevim fosfatom živalskega izvora za neprežvekovalce na kmetijskem gospodarstvu, ki redi le neprežvekovalce - skladiščenje in uporaba krvnih proizvodov neprežvekovalcev v obliki posamičnih krmil za lastno proizvodnjo krmnih mešanic iz krvnih proizvodov neprežvekovalcev v na kmetijskem gospodarstvu, ki ne redi prežvekovalcev - skladiščenje in uporaba predelanih živalskih beljakovin kot posamičnega krmila za proizvodnjo krmnih mešanic za živali iz ribogojstva, na kmetijskem gospodarstvu, ki ne goji vrst rejnih živali, ki jim ta krma ni namenjena Za kmetijska gospodarstva se v skladu z 10(2) členom Pravilnika o				
--	--	--	---	--	--	--	--

			nekaterih ukrepih za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (Uradni list RS, št. 74/13) zahteva posebno dovoljenje Uprave za naslednje dejavnosti: - skladiščenje in uporabo krmnih mešanic, ki vsebujejo ribjo moko in/ali dikalcijev fosfat živalskega izvora in/ali trikalcijev fosfat živalskega izvora in/ali krvne proizvode neprežvekovalcev, na kmetijskem gospodarstvu, ki vzreja prežvekovalce in neprežvekovalce (mešane kmetije) - skladiščenje in uporabo krmnih mešanic, ki vsebujejo predelane živalske beljakovine neprežvekovalcev (ki niso ribja moka) za živali iz ribogojstva, na kmetijskem gospodarstvu, kjer se vzreja tudi prežvekovalce in neprežvekovalce. Obrazci vlog so dostopni na spletni strani Uprave http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/krma/dovoljenja_in_posebna_dovoljenja/				
	NADZOR IN IZKORENINJENJE TSE 11. člen	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12-ZdZPVHVVR, 23/13-ZZZiv in 40/14 - ZIN-B) 28. in 33. člen	17. člen (pojav bolezni oziroma suma bolezni) (1) Če se pojavi bolezen ali se pojavijo znaki, na podlagi katerih se	86. Imetnik živali prijavi sum bolezni in pogin rejnih prežvekovalcev (govedo, ovce, koze) veterinarski organizaciji.		3	5 Pravnomoč na odločba

	Prijavljanje Brez poseganja v Direktivo 82/894/EGS države članice zagotovijo, da se pristojnim organom takoj prijavi žival, za katero se sumi, da je okužena s TSE Države članice redno obveščajo druga drugo in Komisijo o prijavljenih primerih TSE Pristojni organ nemudoma izvede ukrepe, predpisane v členu 12 te uredbe, skupaj z vsemi drugimi potrebnimi ukrepi	Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10) Pravilnik o nekaterih ukrepih za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (Uradni list RS, št. 74/13, 37/14)	sumi, da je žival zbolela ali poginila za boleznijo, mora imetnik živali to takoj na predpisan način sporočiti veterinarski organizaciji. (3) Podrobnejši način sporočanja iz prvega odstavka tega člena predpiše minister. 26. člen (trupla poginulih živali in VHS) (1) Imetniki živali oziroma druge fizične in pravne osebe morajo na predpisan način prijaviti pogin živali oziroma truplo živali organizaciji, ki izvaja veterinarsko higiensko službo (v nadaljnjem besedilu: VHS) kot javno službo v skladu s predpisi, ki urejajo veterinarske dejavnosti, in ji truplo poginule živali predati. Pred oddajo trupla morajo imetniki z njim ravnati na predpisan način.				
	12. člen Ukrepi pri živalih, pri katerih obstaja sum TSE Za vsako žival, pri kateri obstaja sum, da je okužena z TSE, je odrejena uradna omejitev gibanja, dokler niso znani rezultati kliničnega in epidemiološkega pregleda, ki ga izvede pristojni organ, ali dokler ni pokončana za laboratorijske preiskave pod uradnim nadzorom Če obstaja sum BSE pri živali iz vrst govedi na gospodarstvu v državi članici, se vse druge živali iz vrst govedi na tem gospodarstvu	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12-ZdZPVHVV i, 23/13-ZZZiv in 40/14 - ZIN-B) 28. in 33. člen, Pravilnik o nekaterih ukrepih za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (Uradni list RS, št. 74/13, 37/14) Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10)	17. člen (pojav bolezni oziroma suma bolezni) (2) Imetnik živali mora do prihoda veterinarja oziroma veterinarke zavarovati ter preprečiti drugim osebam in živalim dostop do prizadete živali, črede, jate, čebelnjaka oziroma trupla poginule živali. 18. člen (ugotovitev bolezni) (1) Veterinar oziroma veterinarica,	87. Imetnik rejnih prežvekovalcev (govedo, ovce, koze) izvaja predpisane ukrepe ob sumu bolezni TSE.	3	5	Pravnomočna odločba

	podredijo uradni omejitvi gibanja, dokler niso na voljo rezultati preiskav. Če obstaja sum BSE pri eni živali iz vrst ovac ali koz na gospodarstvu v državi članici na podlagi objektivnih dokazov, kakršni so rezultati testov, ki lahko praktično razločujejo med različnimi oblikami TSE, se vse druge živali iz vrst ovac in koz na gospodarstvu podredijo uradni omejitvi gibanja, dokler niso na voljo rezultati preiskav. Če obstaja dokaz, da gospodarstvo, kjer je bila žival prisotna ob sumu na BSE, verjetno ni gospodarstvo, na katerem bi žival lahko bila izpostavljena BSE, pristojni organ lahko odloči, da se uradni omejitvi gibanja podredi le žival, pri kateri obstaja sum okužbe. Če menijo, da je potrebno, pristojni organ lahko odloči, da se uradnemu nadzoru podredijo tudi druga gospodarstva ali pa le izpostavljeno gospodarstvo, odvisno od razpoložljivih epidemioloških informacij. Skladno s postopkom iz člena 24(2) in z odstopanjem od zahtev drugega, tretjega in četrtega pododstavka tega odstavka, je lahko država članica oproščena uporabe uradnih omejitev premikov		določena s predpisi, ki urejajo veterinarske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: veterinar), ki posumi na bolezen iz prvega odstavka 15. člena, mora s pisnim navodilom v dnevniku veterinarskih posegov določiti predpisane veterinarske ukrepe, o tem na predpisani način obvestiti VURS ter poskrbeti, da se sum na bolezen potrdi ali ovrže oziroma ugotovi vzrok pogina živali. Veterinar mora izvesti vse potrebne ukrepe, da sam ne predstavlja vira raznosa bolezni. Pisno navodilo je za imetnika živali obvezno. (2) Podrobnejši način obveščanja VURS, ukrepe veterinarja, način prevoza materiala in ugotavljanja bolezni ter način financiranja predpiše minister.				
--	---	--	--	--	--	--	--

	živali, če uporabi ukrepe, ki zagotavljajo enakovredno zaščito 2. Če pristojni organ oblasti ugotovi, da ni mogoče izključiti možnosti okužbe z eno od oblik TSE, je treba žival pokončati, če je še živanjene možgane in vsa druga tkiva, ki jih določi pristojni organ, je treba odstraniti in poslati v uradno odobreni laboratorij, nacionalni referenčni laboratorij, predviden v členu 19(1), ali v referenčni laboratorij Skupnosti, predviden v členu 19(2), na preglede v skladu z laboratorijskimi metodami, določenimi v členu 20. 3. Vsi deli trupa živali, za katero je postavljen sum TSE, vključno s kožo, se zadržijo pod uradnim nadzorom, dokler ni ugotovljena negativna diagnoza, ali pa se uničijo v skladu s točko 3 ali 4 Priloge V. 4. Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2).						
	13. člen Ukrepi po potrditvi prisotnosti TSE 1. Ko je uradno potrjena prisotnost TSE, je treba kar najhitreje uporabiti naslednje ukrepe: (a) (a) vsi deli trupa živali se popolnoma uničijo v skladu s Prilogo V razen snovi, ki se zadržijo	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12-ZdZPVHVVR, 23/13-ZZZiv in 40/14 - ZIN-B) 28. in 33. člen Pravilnik o nekaterih ukrepih za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij	20. člen (ukrepi) (1) Ko se ugotovi bolezen in za čas trajanja nevarnosti, uradni veterinar glede na bolezen odredi predpisane ukrepe ter poroča na predpisani način. (2) Natančnejši ukrepi za	88. Imetnik rejnih prežvekovalcev (govedo, ovce, koze) izvaja predpisane ukrepe po potrditvi TSE.		3	5 Pravnomočna odločba

	za evidenco v skladu s poglavjem B, III, 2 Priloge III; (b) opravi se poizvedba za ugotavljanje vseh ogroženih živali v skladu s točko 1 Priloge VII;} c) vse živali in proizvodi živalskega izvora iz točke 2 Priloge VII, ki so bili ugotovljeni kot ogroženi s poizvedbo iz (b), se pokončajo in popolnoma uničijo v skladu s točkama 3 in 4 Priloge V. Z odstopanjem od tega odstavka lahko države članice uporabijo ukrepe, ki ponujajo enakovredno stopnjo zaščite, če so ti ukrepi predhodno odobreni v skladu s postopkom iz člena 24(2). 2. Do izvedbe ukrepov iz odstavka 1(b) in (c) se gospodarstvo, na katerem je bila žival navzoča, ko je bila potrjena prisotnost TSE, podredi uradnemu nadzoru, vse premike živali, dovzetnih za TSE, in proizvodov živalskega izvora, pridobljenih iz njih, z gospodarstva ali na gospodarstvo pa mora odobriti pristojni organ, zato da se zagotovi neposredna sledljivost in identifikacija zadevnih živali in proizvodov živalskega izvora. Če obstaja dokaz, da gospodarstvo, na katerem je bila okužena žival prisotna ob potrditvi TSE, po vsej verjetnosti ni	(Uradni list RS, št. 74/13, 37/14) Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10)	ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranja bolezni, pogoji za prenehanje veljave ukrepov zaradi bolezni ter način poročanja in obveščanja so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če predpisi Skupnosti ne določajo drugače. Ukrepi, ki jih je potrebno izvesti po potrditvi TSE, so predpisani v 13. členu in prilogi VII Uredbe 999/2001.				
--	--	---	--	--	--	--	--

	gospodarstvo, na katerem je bila žival izpostavljena TSE, pristojni organ lahko odloči, da se uradnemu nadzoru podredita obe gospodarstvi ali le izpostavljeno gospodarstvo. 3. Države članice, ki so izvedle nadomestni program z enakovredno zaščito, predvideno v petem pododstavku člena 12(1), so lahko z odstopanjem od zahtev iz odstavka 1(b) in (c) oproščene, v skladu s postopkom iz člena 24(2), zahteve po uporabi uradnih omejitev premikov živali ter zahteve po pokončanju in uničenju živali. 4. Lastniki nemudoma prejmejo odškodnino za izgubo živali, ki so bile pokončane, ali proizvode živalskega izvora, ki so bili uničeni v skladu s členom 12(2) ter odstavkom 1(a) in (c) tega člena. 5. Brez poseganja v Direktivo 82/894/EGS se obveščanje Komisije o potrjeni prisotnosti katere koli oblike TSE razen BSE izvaja na letni osnovi. 6. {Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2).						
	DAJANJE NA TRG IN IZVOZ 15. člen Žive živali, njihovo seme, zarodki in jajčne celice	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12-ZdZPVHVVR i,23/13-ZZZiv in 40/14 - ZIN-B) 28. in 33. člen	9. člen (pogoji za premike) (1) Nekomercialni premiki se izvajajo v skladu s pogoji, ki so	89. Rejec pri trgovanju in dajanju na trg ovc in koz ter njihovnega semena in zarodkov, ter pri uvozu in izvozu govedi, ovc in koz ter		3	5 Pravnomoč na odločba

	1. Dajanje na trg ali po potrebi izvoz živali iz vrst govedi, ovac ali koz in njihovega semena, zarodkov in jajčnih celic se izvajata pod pogoji, določenimi v Prilogi VIII, ali pri uvozu pod pogoji, določenimi v Prilogi IX. Žive živali in njihove zarodke in jajčne celice morajo spremljati ustrezna spričevala o zdravstvenem stanju, kakor jih zahteva zakonodaja Skupnosti, v skladu s členom 17 ali pri uvozu v skladu s členom 18. 2. Dajanje na trg potomstva prve generacije, semena, zarodkov in jajčnih celic živali, pri katerih je obstajal ali bil potrjen sum TSE, se podredi pogojem, določenim v poglavju B Priloge VIII.	Pravilnik o nekaterih ukrepih za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (Uradni list RS, št. 74/2013, 37/2014)	določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če predpisi Skupnosti ne določajo drugače. Pri sprejetju državnega programa izkoreninjenja posamezne bolezni za pridobitev posebnega statusa glede zdravstvenega stanja (v nadaljnjem besedilu: status) lahko minister predpiše dodatne oziroma posebne pogoje za tovrstne premike. (2) Promet z živalmi mora biti usklajena s pogoji, ki jih predpiše minister, če ni s predpisi Skupnosti določeno drugače. Ob sprejetju državnega programa izkoreninjenja posamezne bolezni za pridobitev statusa lahko minister predpiše dodatne oziroma posebne pogoje prometa. (3) Z živalmi se trguje pod pogoji, ki jih predpiše minister v skladu s predpisi Skupnosti. Pri posameznih boleznih je za trgovanje treba izpolnjevati tudi pogoje glede statusov iz 15. člena tega zakona, dodatna jamstva ali druge predpisane pogoje, ki se lahko nanašajo na državo, regijo, gospodarstvo, čredo ali žival. (4) Premik živali in proizvodov je dovoljen samo, če v izvorni državi ali regiji oziroma na gospodarstvu izvora na ozemlju Skupnosti ni	njihovega semena in zarodkov upošteva predpisane pogoje za premike živali povezane s TSE navedene v 9. členu Zakona o veterinarskih merilih skladnosti in Prilogi VII in Prilogi IX Uredbe 999/2001.			
--	--	--	---	---	--	--	--

			omejitev pri trgovanju oziroma niso uvedeni zaščitni ukrepi zaradi bolezni živali. Bolezni živali, zaradi katerih se lahko uvedejo omejitve pri trgovanju oziroma se zaradi njih uvedejo zaščitni ukrepi, ter območja, na katerih veljajo omejitve oziroma zaščitni ukrepi, so določeni s predpisi Skupnosti. (5) Bolezni in območja ter dodatni in posebni pogoji so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če ni s predpisi Skupnosti določeno drugače. (6) Izvoz se do izstopne točke z ozemlja EU odvija v skladu s pogoji, ki veljajo za trgovanje, po izstopu pa se s pošiljkami ravna, kot je to določeno v predpisih namembne oziroma tranzitnih držav zunaj območja EU. Pogoji za dajanje na trg in izvoz živih živali, njihovega semen, zarodkov in jajčnih celic so predpisani v 15. členu in Prilogi VIII Uredbe 999/01.				
--	--	--	--	--	--	--	--

GLAVNA ZADEVA: Proizvodi za zaščito rastlin

PZR 10: PRAVILNA UPORABA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					L	S	T
Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS (UL L št. 309 z dne 24. 11. 2009, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Sveta (EU) št 518/2013 z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L 158,	Člen 55 Fitofarmacevtska sredstva se pravilno uporabljajo. Pravilna uporaba vključuje uporabo načel dobre prakse varstva rastlin in skladnost s pogoji iz člena 31, ki so navedeni na etiketi.	Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 83/12) Pravilnik o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 62/03, 5/07, 30/09, 83/12 – ZFfS-1 in 43/14) Pravilnik o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi (Uradni list RS, št. 43/14) Zakon o vodah (Uradni list RS, 67/02, 110/02 - ZGO-1, 2/04 - ZZdrI-A, 10/04 - Odl. US, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/2012, 100/13, 40/14)	Fitofarmacevtskih sredstev, ki niso registrirana v RS, ni dovoljeno uporabljati. FFS se morajo pravilno uporabljati v skladu z navodilom za uporabo in navedbo na etiketi ob upoštevanju načel dobre kmetijske prakse varstva rastlin v skladu s Pravilnikom o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev. Treba je voditi evidenco in hraniti račune od nakupa FFS skupaj z evidenco v skladu s Pravilnikom o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi.	zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
				90. Uporaba samo registriranih fitofarmacevtskih sredstev ali sredstev, za katera je bilo izdano izjemno dovoljenje, dovoljenje za razširitev uporabe v RS ali dovoljenje za promet enakih FFS iz drugih držav članic EU.			5
				91. Registrirana fitofarmacevtska sredstva je treba pravilno uporabljati v skladu z navodilom za uporabo, navedbo na etiketi ali s podatki v dovoljenju za uporabo.		3	
				92. Fitofarmacevtsko sredstvo je shranjeno v izvorni embalaži, ločeno od živil in drugih predmetov splošne rabe, zunaj dosega otrok, pri ustrezni temperaturi, vlagi in svetlobi v skladu z navedbami v navodilu proizvajalca.		3	
				93. Izvajalec varstva rastlin na kmetijskem gospodarstvu ima veljavno potrdilo o pridobitvi znanja iz fitomedicine.		3	
				94. Za varstvo rastlin se uporabljajo samo redno pregledane naprave, ki		3	

10.6.2013, str. 72) 55. člen (prvi in drugi stavek)				imajo znak o rednem pregledu.			
				95. Med cvetenjem gojenih rastlin se ne uporabljajo sistemična, označena kot čebelam nevarna FFS, kontaktna, označena kot čebelam nevarna FFS pa se uporabljajo samo ponoči dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom če na etiketi FFS ni drugače določeno.		3	5 Pravnomočna odločba
				96. Na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 m od meje brega voda 1. reda in 5 m od voda 2. reda se fitofarmacevtska sredstva ne uporabljajo.	1 do vključno 20 % pasu	3 nad 20 % do 80 % pasu	5 od vključno 80 % in več pasu
				97. Na kmetijskem gospodarstvu se vodijo evidence o uporabi FFS na prostem in v zavarovanih prostorih ter o uporabi obdelanega semena po GERK-PID-u in kulturah (v skladu s prilogo I Pravilnika o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi). Skupaj z evidenco se hranijo računi od nakupa FFS. Evidence in računi se hranijo najmanj tri leta.	1 se ne vodijo sproti in v skladu s predpisi	3 se ne vodijo	

PODROČJE: Dobrobit živali
GLAVNA ZADEVA: Dobrobit živali

PZR 11: DOBROBIT TELET

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS		ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
						L	S	T
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva		zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
DIREKTIVA SVETA 2008/119/ES z dne 18. decembra 2008 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito telet (Kodificirana različica) 3. in 4. člen	Člen 3 1. Od 1. januarja 1998 se uporabljajo za vsa na novo zgrajena ali obnovljena gospodarstva in za vsa tista, ki se bodo po tem datumu uporabljala prvič, naslednje določbe: (a) teleta, starejša od osem tednov, ne smejo biti nastanjena v individualnih boksih, razen če veterinar potrdi, da je žival zaradi njenega zdravja ali vedenja potrebno izolirati, da bi se jo lahko zdravilo. Širina vsakega individualnega boksa, v katerem je nastanjeno tele, je enaka najmanj višini teleta pri vihru, merjeni v stoječem položaju, višina pa najmanj telesni dolžini teleta, merjeni od konice nosu do repnega roba tuber ischii (sednična grča), pomnoženo z 1,1. Individualni boksi za teleta (razen tistih, ki se uporabljajo za izolacijo bolnih živali) ne smejo imeti polnih	Pravilnik o zaščiti rejnih živali (Uradni list RS, št. 51/10 in 70/10); 16. člen Tele je govedo do šestega meseca starosti (druga točka 2. člena).	(1) Individualni boksi za teleta, razen boksov za bolna teleta, morajo imeti take pregradne stene, da se lahko teleta med seboj vidijo in dotikajo. (2) Širina individualnega boksa mora biti vsaj enaka višini vihra teleta, dolžina individualnega boksa mora biti vsaj enaka dolžini teleta od konice nosu do sednične grče, pomnoženi s faktorjem 1,1. (3) Na gospodarstvih z več kot pet teleti morajo biti teleta, starejša od osem tednov, nameščena v skupinah. Vsa teleta v skupini morajo imeti dovolj prostora, da se brez težav obračajo, vstajajo, legajo in negujejo. Minimalna neovirana talna površina, ki jo mora imeti vsako tele v skupini, je najmanj		98. (MK) Če so teleta do osem tednov starosti nameščena posamezno, imajo posamezni boksi za zdrava teleta take pregrade, da se teleta med seboj vidijo, zaznavajo in dotikajo ter ustrezajo predpisani širini in dolžini . (to ne velja za gospodarstva, ki imajo na dan pregleda manj kot šest telet in sesna teleta, ki so ob materi). Teleta, mlajša od osem tednov, so lahko nameščena v skupinah.	1		
			Živa teža teleta v kg Najmanjša talna površina na živa		99. (MK) Teleta, starejša od osem tednov, morajo biti nameščena v skupinah (ne velja za gospodarstva, ki imajo na dan pregleda manj kot šest telet, in sesna teleta, ki so ob materi).	1		

	sten, temveč perforirane, ki teletom omogočajo, da lahko drug drugega vidijo in se med seboj dotikajo; .		<table><tr><td></td><td>v m²</td></tr><tr><td>manj kot 150</td><td>1,5</td></tr><tr><td>150 - manj kot 220</td><td>1,7</td></tr><tr><td>220 in več</td><td>1,8</td></tr></table>		v m ²	manj kot 150	1,5	150 - manj kot 220	1,7	220 in več	1,8				
	v m ²														
manj kot 150	1,5														
150 - manj kot 220	1,7														
220 in več	1,8														
	(b) za teleta, nastanjena v skupinah, meri neovirani prostor, ki je na voljo vsakemu teletu, najmanj 1,5 m2 za tele z živo maso pod 150 kilogrami, najmanj 1,7 m2 za tele z živo maso 150 kilogramov ali več in manj kakor 220 kilogramov ter najmanj 1,8 m2 za tele z živo maso 220 ali več kilogramov. Vendar pa se določbe iz prvega pododstavka ne uporabljajo za: (a)gospodarstva z manj kot šestimi teleti; (b) sesna teleta, nastanjena skupaj z materjo. 2. Od 31. decembra 2006 se določbe iz prvega odstavka uporabljajo za vsa gospodarstva		(4) Teleta iz prejšnjega odstavka se lahko namesti v individualne bokse v primerih, kadar veterinar presodi, da je izolacija potrebna zaradi zdravstvenih ali etoloških zahtev. (5) Določbe tega člena se ne uporabljajo za sesna teleta, ki so ob materi.	100. Vsa teleta v skupini imajo dovolj prostora, da se brez težav obračajo, vstajajo in legajo ter imajo na voljo minimalno neovirano talno površino glede na težo. (ne velja za gospodarstva, ki imajo na dan pregleda manj kot šest telet, in sesna teleta, ki so ob materi).	1 če je odmik ≤ 10 %	3 če je odmik > 10 %									
	Člen 4 Države članice zagotovijo, da pogoji za rejo telet izpolnjujejo splošne določbe iz Priloge I. PRILOGA I 1. Materiali, ki se uporabljajo za gradnjo prostorov za teleta ter zlasti boksov in opreme, s katero lahko teleta pridejo v stik, ne smejo biti škodljivi za teleta in mogoče jih mora biti povsem očistiti in razkužiti. 10. Tla morajo biti gladka, toda ne	prvi odstavek 9. člena, prvi in drugi odstavek 20. člena	Materiali za gradnjo objektov, boksov in opreme, s katerimi pridejo živali v stik, ne smejo biti škodljivi za živali. Biti morajo dovolj odporni in primerni za enostavno čiščenje in razkuževanje. Tla morajo biti taka, da teletom ne povzročajo poškodb, bolezni, bolečine in neugodja; morajo biti gladka, toda ne spolzka, ustrezati morajo velikosti in masi telet ter imeti trdno, ravno in stabilno	101. Boksi in oprema so iz materialov, ki ne povzročajo poškodb in niso škodljivi za teleta. Tla teletom ne povzročajo poškodb, bolezni in neugodja. Vsa teleta imajo neomejen dostop do ležišča, ki je udobno, čisto, suho in ne vpliva škodljivo na teleta.		3	5 Pravnomoč na odločba								

	spolzka, da se teleta ne poškodujejo, in zasnovana tako, da ne morejo povzročiti poškodb ali bolečin teletom, ki na njih stojijo ali ležijo. Ustrezati morajo velikosti in masi telet ter imeti trdno, ravno in stabilno površino. Ležišče mora biti udobno, čisto in imeti primerne odtoke ter ne sme škodljivo vplivati na teleta.		površino. Vsa teleta morajo imeti ves čas neomejen dostop do ležišča, ki mora biti udobno, čisto, suho in ne sme škodljivo vplivati na teleta.				
	2. Do določitve pravil Skupnosti o tej zadevi morajo biti električna vezja in oprema nameščeni v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili, da se preprečijo elektrošoki.	peti odstavek 9. člena	Električna napeljava oziroma električno orodje mora biti nameščeno tako, da ne predstavlja nevarnosti za živali.	102. Električna napeljava in oprema sta urejeni tako, da preboj elektrike na teleta ni mogoč (preprečeni elektrošoki).		3	5 Pravomoč na odločba
	3. Izolacija, ogrevanje in zračenje poslopja morajo zagotavljati, da se kroženje zraka, raven prahu, temperatura, relativna vlažnost zraka in koncentracije plinov ohranjajo v mejah, ki ne škodijo teletom. 4. Vsa avtomatska ali mehanska oprema, nujna za zdravje in dobro počutje telet, mora biti pregledana vsaj enkrat dnevno. Kjer se ugotovijo nepravilnosti, jih je treba nemudoma odpraviti ali, če je to nemogoče, sprejeti ustrezne ukrepe za varovanje zdravja in dobrega počutja telet, dokler se nepravilnost ne odpravi, zlasti z uporabo alternativnih metod hranjenja in vzdrževanjem zadovoljivega okolja.		Vključeno v PZR 13				
	5. Teleta ne smejo biti nenehno v temi. Za zadovoljevanje njihovih vedenjskih in fizioloških potreb je treba poskrbeti, ob upoštevanju različnih podnebnih sprememb v državah članicah, za primerno naravno ali umetno osvetlitev;	17. člen	Teleta v objektih ne smejo biti v stalni temi. Zagotovljena mora biti zadovoljiva naravna ali umetna osvetlitev v jakosti najmanj 80 lx. Pri umetni osvetlitvi mora ustrezati najmanj naravni osvetlitvi od 9. do	103. Pri naravni osvetlitvi so 1/20 talne površine odprtine v steni (okna in vrata). Pri umetni osvetlitvi je zagotovljenih 80 luks. Osvetlitev v slednjem		3	

	slednja mora delovati najmanj toliko, kolikor traja obdobje naravne svetlobe, ki je navadno na voljo med 9. in 17. uro. Poleg tega mora biti na voljo dovolj močna primerna osvetlitev (pritrjena ali prenosna), ki omogoča preverjanje telet kadar koli.		17. ure.	primeru ustreza naravni osvetlitvi od 9. do 17. ure.			
	6. Lastnik ali oseba, ki je odgovorna za živali, vsa teleta v hlevski reji pregleda najmanj dvakrat na dan, teleta v pašni reji pa najmanj enkrat na dan. Teleta, ki kažejo znake bolezni ali poškodbe, se takoj ustrezno zdravijo, pri čemer se za vsako tele, ki se na oskrbo skrbnika ne odziva, čim prej pokliče veterinarja. Kadar je to potrebno, se bolna ali poškodovana teleta izolirajo v primernih prostorih s suhim in udobnim nastiljem.	18. člen, 6. člen	Vsa teleta v objektu morajo biti vsaj dvakrat dnevno pod nadzorom skrbnika. Vsa teleta, ki so nameščena zunaj objekta, morajo biti vsaj enkrat dnevno pod nadzorom skrbnika. Bolne, poškodovane in onemogle živali morajo biti takoj ustrezno oskrbljene, tako da se prepreči njihovo nepotrebno trpljenje. Zagotovljena mora biti ustrezna ločena namestitvev bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali. Skrbnik živali mora pravočasno zahtevati veterinarsko pomoč in oskrbo bolnih ali poškodovanih živali, veterinarsko pomoč pri porodih, kadar je potrebna, ter ustrezno nego bolnih, poškodovanih in onemoglih živali.	104. Vsa teleta v objektu so vsaj dvakrat dnevno pod nadzorom skrbnika. Vsa teleta, ki so nameščena zunaj objekta, so vsaj enkrat dnevno pod nadzorom skrbnika. Zagotovljena mora biti ločena namestitvev bolnih, poškodovanih ali onemoglih telet v boksih z nastilom.		3	5 Pravnomoč na odločba
	7. Prostorji za teleta morajo biti zgrajeni tako, da se lahko v njih vsako tele uleže, leži, vstane in se očisti brez težav.	16 (3) člen	Vključeno v PZR 13 .				
	8. Telet se ne sme privezovati, razen telet v skupni hlevski reji, ki so lahko med pitjem mleka ali mlečnih nadomestkov privezana za največ eno uro. Priprave za privez na teletih ne smejo povzročati poškodb in se morajo redno pregledovati in po potrebi naravnati, tako da se udobno prilagajo telesu. Vsaka priprava za	15. člen	Telet se ne sme privezovati. Privezovanje je dopustno le v času napajanja z mlekom ali mlečnim nadomestkom, vendar ne več kot za eno uro. Privezi teletom ne smejo povzročati poškodb in pretiranega zategovanja, dopuščati morajo nemoteno vstajanje, leganje, stanje, ležanje in nego telesa. Priveze je treba redno	105. (MK) Teleta se ne privezujejo. (Med napajanjem je dovoljeno teleta privezati, vendar ne več kot eno uro.)	1		

	privez mora biti narejena tako, da se tele ne more zadušiti ali poškodovati in da teletu omogoča gibanje v skladu s točko 7. + 14. točka		pregledovati.				
	9. Namestitveni objekti, boksi, oprema in pripomočki za teleta morajo biti ustrezno čiščeni in razkuženi, da se prepreči okužba prek njih in kopičenje organizmov, ki prenašajo bolezni. Iztrebke, urin ter nepojedeno ali raztreseno krmo je treba čim pogosteje odstranjevati, da se čim bolj zmanjša smrad in prepreči zbiranje muh ali glodalcev. 14. Oprema za krmljenje in napajanje mora biti načrtovana, konstruirana, nameščena in vzdrževana tako, da se čim bolj zmanjša kontaminacija krme in vode za teleta.	19. člen sedmi odstavek 21. člena	Bokse, opremo in posodo, ki se uporabljajo za teleta, je treba redno čistiti in razkuževati, da se prepreči prenos bolezni. Blato, urin ter polito ali raztreseno krmo je treba redno odstranjevati, da se prepreči prenos bolezni. Oprema za napajanje in krmljenje mora biti oblikovana, grajena, nameščena in zaščiten tako, da je onesnaženje vode in krme čim manjše.	106. (MK) Boksi, oprema in posoda, ki se uporabljajo za teleta, se redno čistijo. Blato, urin in polita ali raztresena krma se redno odstranjujejo. Navedeno se izvaja skladno z načinom reje. Oprema za napajanje in krmljenje je oblikovana, grajena in nameščena tako, da je onesnaženje vode in krme čim manjše.	1		
	10. Vsem teletom, mlajšim od dveh tednov, je treba zagotoviti primerno steljo.	tretji odstavek 20. člena	Vsem teletom, mlajšim od dveh tednov, je treba zagotoviti primerno, čisto, suho in zdravju telet neškodljivo steljo.	107. (MK) Vsem teletom, mlajšim od dveh tednov, je zagotovljen nastil.	1		
	11.Z namenom spodbujanja zdravja in dobrega počutja se vsem teletom zagotovi ustrezna prehrana, prilagojena njihovi starosti, telesni masi ter vedenjskim in fiziološkim potrebam. V ta namen krma za teleta vsebuje zadostne količine železa, ki zagotavlja, da znaša povprečna vrednost krvnega hemoglobina najmanj 4,5 mmol/l, vsakemu teletu, starejšemu od dveh tednov, pa se zagotovi najmanjši dnevni obrok vlakninaste krme, ki se za teleta, stara od osem do dvajset tednov, poveča za 50 g do 250 g na dan. Teletom se ne sme natikati nagobčnikov.	prvi do četrti odstavek 21. člena	Teletom je treba zagotoviti ustrezno prehrano, primerno njihovi starosti, telesni teži ter etološkim in fiziološkim potrebam. Krma za teleta mora vsebovati dovolj železa, ki zagotavlja povprečno stopnjo krvnega hemoglobina najmanj 4,5 mmol/l. Teleta, starejša od dveh tednov, morajo imeti ponujeno mrvo primerne kakovosti, tako da jo lahko zauživajo, kadar želijo. V obdobju od osmega do 20. tedna starosti se količina mrve zvišuje od 50 g na 250 g na dan. Teletom je prepovedano natikati nagobčnike.	108. (MK) Teletom je treba zagotoviti ustrezno prehrano, primerno njihovi starosti, telesni teži ter etološkim in fiziološkim potrebam. Krma za teleta mora vsebovati dovolj železa, ki zagotavlja povprečno stopnjo krvnega hemoglobina najmanj 4,5 mmol/l. Teleta od drugega tedna starosti imajo na razpolago dovolj strukturne krme glede na starost, težo ter etološke in fiziološke potrebe.	1		

	12. Vsa teleta se morajo krmiti najmanj dvakrat na dan. Če so teleta nastanjena v skupinah in se ne krmijo po želji ali prek avtomatskega sistema za krmljenje, mora imeti vsako tele dostop do krme sočasno kot druga v skupini.	peti odstavek 21. člena	Vsa teleta morajo biti krmljena najmanj dvakrat dnevno. V skupinski reji in pri omejevalnem krmljenju brez elektronskih krmilnih postaj morajo imeti vsa teleta istočasno nemoten dostop do krme.	109. Vsa teleta so krmljena najmanj dvakrat dnevno. V skupinski reji in pri omejevalnem krmljenju brez elektronskih krmilnih postaj imajo vsa teleta istočasno nemoten dostop do krme.		3	
	13. Vsa teleta, starejša od dveh tednov, morajo imeti dostop do zadostne količine sveže vode ali pa potrebe po napajanju zadostiti s pitjem drugih tekočin. Vendar pa se teletom, ki so izpostavljena visokim temperaturam ali ki so bolna, zagotovi stalen dostop do sveže pitne vode.	šesti odstavek 21. člena	Vsa teleta morajo imeti dostop do sveže in čiste pitne vode v zadostnih količinah ali pa morajo biti njihove potrebe po tekočini zadovoljene s pomočjo drugih, za napajanje primernih tekočin. Vendar pa se teletom, ki so izpostavljena visokim temperaturam ali, ki so bolna, zagotovi stalen dostop do sveže pitne vode.	110. Vsa teleta, starejša od dveh tednov, imajo dostop do pitne vode v zadostnih količini ali pa zadovoljijo potrebe po tekočini z drugimi, za napajanje primernimi tekočinami.		3	5 Pravnomočna odločba
	15. Vsako tele prejme kolostrum čim prej po rojstvu in v vsakem primeru v prvih šestih urah življenja.	osmi odstavek 21. člena	Vsako tele mora prejeti goveji kolostrum čim prej po rojstvu, vsekakor pa v prvih šestih urah življenja.	111. (MK) Vsako tele prejme kolostrum čim prej po rojstvu in vsekakor pa v prvih šestih urah življenja.	1		

PZR 12: DOBROBIT PRAŠIČEV

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU	PREDPIS RS	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
					L	S	T
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
DIREKTIVA SVETA 2008/120/ES z dne 18. decembra 2008 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito prašičev (Kodificirana različica) (UL L št. 47 z dne 18. 2. 2009, str. 5) 3. in 4. člen	3. člen Države članice zagotovijo da: 1. vsa gospodarstva izpolnjujejo naslednje zahteve: a) vsakemu tekaču ali pitancu, ki živi v skupini, razen mladice po osemenitvi in svinjam, mora biti na voljo neovirana talna površina, ki meri najmanj: Živa masa (kg) m² do 10 0,15 nad 10 do 20 0,20 nad 20 do 30 0,30 nad 30 do 50 0,40 nad 50 do 85 0,55 nad 85 do 110 0,65 nad 110 1,00 (b) skupna neovirana talna površina, ki je na voljo vsaki mladici po osemenitvi in vsaki svinji, kadar so mladice in/ali svinje v istih skupinah, mora meriti najmanj 1,64 m² oziroma 2,25 m². Če so živali nastanjene v skupinah z manj kot šestimi živalmi, mora biti neovirana talna površina večja za 10 %. Če so živali nastanjene v skupinah s 40 ali več živalmi, je lahko neovirana površina manjša za 10	Pravilnik o zaščiti rejnih živali (Uradni list RS, št. 51/10 in 70/10) 22. člen, 26. člen, tretji odstavek 27. člena, prvi odstavek 30. člena, prvi, drugi, četrti in sedmi odstavek 33. člena, prvi odstavek 55. člena	Najmanjša talna površina, ki jo mora imeti vsak tekač ali pitanec v skupini, razen mladice po osemenitvi in svinje, je: teža (kg) m² do 10 0,15 10–20 0,20 20–30 0,30 30–50 0,40 50–85 0,55 85–110 0,65 več kot 110 ... 1,00 Najmanjša talna površina za živali v skupini mora biti na mladico po osemenitvi 1,64 m², na svinjo pa 2,25 m². Če je v skupini pet ali manj živali, mora biti talna površina na žival večja za 10 %. Če je v skupini 40 ali več živali, je lahko talna površina na žival manjša za 10 %.	112. Zagotovljena je najmanjša predpisana neovirana talna površina za pitance ali tekače v skupini. Živa masa (kg) m² do 10 0,15 nad 10 do 20 0,20 nad 20 do 30 0,30 nad 30 do 50 0,40 nad 50 do 85 0,55 nad 85 do 110 0,65 nad 110 1,00 Zagotovljena je najmanjša predpisana neovirana talna površina za mladice po osemenitvi in svinje v skupini. 2-5 živali v skupini 1,804 m² / mladico 2,475 m² / svinjo 6-39 živali v skupini: 1,64 m² / mladico 2,25 m² / svinjo 40 živali in več v skupini 1,47 m² / mladico 2,22 m² / svinjo		3	

	%.																														
	2. Države članice zagotovijo, da površine izpolnjujejo naslednje zahteve: (a)za mladice po osemenitvi in breje svinje: na celotnem delu talne površine iz točke (b) odstavka 1, ki meri najmanj 0,95 m² za mladico in najmanj 1,3 m² za svinjo, morajo biti polna tla, pri katerih je lahko največ 15 % namenjenih drenažnim odprtinam;		Za breje živali mora biti najmanjša površina polnih tal 0,95 m² na mladico in 1,30 m² na svinjo. Največ 15 % te površine je lahko za drenažne odprtine.	113. Zagotovljena je najmanjša predpisana površina polnih tal za mladice po osemenitvi in breje svinje. Delež odprtin za drenažo je ustrezen.		3																									
	(b)kadar se betonske rešetke uporabljajo za prašiče v skupinah, (i)največja širina rež med rešetkami ne sme presegati: — 11 mm za pujske, — 14 mm za odstavljenice, — 18 mm za pitance, — 20 mm za mladice po parjenju in svinje; (ii) mora širina rešetke znašati najmanj: — 50 mm za pujske in odstavljenice ter — 80 mm za pitance, mladice po osemenitvi in svinje.		Če se uporabljajo betonske rešetke za prašiče v skupini, mora biti: a) največja širina rež med rešetkami: <table><tr><td>vrsta</td><td>največja širina</td></tr><tr><td>prašičev</td><td>rež (mm)</td></tr><tr><td>pujski</td><td>11</td></tr><tr><td>tekači</td><td>14</td></tr><tr><td>pitanci</td><td>18</td></tr><tr><td>mladice in</td><td>20</td></tr><tr><td>svinje</td><td></td></tr></table> b) najmanjša širina rešetak: <table><tr><td>vrsta prašičev</td><td>največja širina</td></tr><tr><td></td><td>rešetak (mm)</td></tr><tr><td>pujski in tekači</td><td>50</td></tr><tr><td>pitanci, mladice</td><td>80</td></tr><tr><td>in svinje</td><td></td></tr></table>	vrsta	največja širina	prašičev	rež (mm)	pujski	11	tekači	14	pitanci	18	mladice in	20	svinje		vrsta prašičev	največja širina		rešetak (mm)	pujski in tekači	50	pitanci, mladice	80	in svinje		114. Največja širina rež in najmanjša širina betonskih rešetak ustrežata predpisanim velikostim.		3	
vrsta	največja širina																														
prašičev	rež (mm)																														
pujski	11																														
tekači	14																														
pitanci	18																														
mladice in	20																														
svinje																															
vrsta prašičev	največja širina																														
	rešetak (mm)																														
pujski in tekači	50																														
pitanci, mladice	80																														
in svinje																															
	3. Države članice zagotovijo, da je gradnja ali predelava objektov, v katerih so svinje in mladice		Gradnja in ureditev objektov, v katerih so svinje in mladice privezane, sta prepovedani.	115. (MK) Svinje in mladice niso	1																										

	privezane, prepovedana. Od 1. januarja 2006 je privezovanje svinj in mladice prepovedano.		Prepovedano je privezovanje svinj in mladice.				
	4. Države članice zagotovijo, da se svinje in mladice v obdobju od štirih tednov po parjenju do enega tedna pred predvideno prasitvijo redijo v skupinah. Stranice boksa, v katerem je nastanjena skupina, morajo biti daljše od 2,8 m. Če je v skupini manj kot šest živali, morajo biti stranice boksa, v kateri je nastanjena skupina, daljše od 2,4 m. Z odstopanjem od prvega pododstavka so lahko svinje in mladice, ki se redijo na gospodarstvih z manj kot desetimi svinjami, v obdobju iz omenjenega pododstavka nastanjene individualno, pod pogojem, da se v boksih lahko neovirano obračajo.		Svinje in mladice morajo biti od štirih tednov po osemenitvi do enega tedna pred pričakovano prasitvijo nameščene v skupine. Stranice boksa, v katerem je skupina šestih ali več živali, morajo biti daljše od 2,8 m. Stranice boksa, v katerem je nameščenih pet ali manj živali, morajo biti daljše od 2,4 m. Ne glede na prejšnji odstavek so na gospodarstvih z manj kot desetimi svinjami in mladkami živali od štirih tednov po osemenitvi do enega tedna pred pričakovano prasitvijo lahko tudi v posameznih boksih, v katerih imajo dovolj prostora za obračanje..	116. Svinje in mladice so od štirih tednov po osemenitvi do enega tedna pred pričakovano prasitvijo nameščene v skupine. Stranice boksa, v katerem je skupina šestih ali več živali, morajo biti daljše od 2,8 m. Stranice boksa, v katerem je nameščenih pet ali manj živali, morajo biti daljše od 2,4 m. Na gospodarstvih z desetimi svinjami in mladkami ali manj so lahko živali tudi v posameznih boksih, v katerih imajo dovolj prostora za obračanje.		3	
	5. Države članice zagotovijo, da se brez poseganja v zahteve iz Priloge I svinjam in mladkam omogoči trajen dostop do materiala, s katerim se lahko ukvarjajo in ki izpolnjuje vsaj ustrezne zahteve iz navedene priloge. Priloga I Poglavje II 4. Brez poseganja v člen 3(5) se mora prašičem omogočiti stalen dostop do zadostne količine materiala, ki ga lahko brez težav		Vsi prašiči morajo imeti na voljo slamo ali drug material oziroma predmete za zadostitev njihovih etoloških potreb in s tem preprečevanje grizenja repov in drugih motenj v obnašanju.	117. (MK) Vsi prašiči imajo na voljo primeren material oziroma predmete za zadostitev svojih etoloških potreb skladno z načinom reje.	1		

	raziskujejo in premikajo, ne da bi bilo pri tem ogroženo njihovo zdravje, kot je na primer slama, seno, les, stržine, gobji kompost, šota ali mešanica takšnega materiala. Poglavje II B. Svinje in mladice 1. Sprejmejo se ukrepi za zmanjšanje agresivnosti v skupinah.						
	6. Države članice zagotovijo, da krmljenje svinj in mladice v skupinah poteka na način, ki vsaki živali zagotovi zadostno količino krme, tudi če se zanjo hkrati potegujejo druge živali. Priloga I 6. Vsi prašiči se morajo krmiti najmanj enkrat na dan. Če se prašiči krmijo v skupinah in ne po želji ali preko avtomatskega sistema za individualno krmljenje, mora imeti vsak prašič dostop do krme istočasno kot drugi prašiči v skupini.		Svinje in mladice v skupini morajo imeti zadostno količino krme, tudi če se zanjo hkrati potegujejo druge živali. Prašiče je treba krmiti najmanj enkrat dnevno. V skupinski reji in pri omejevalnem krmljenju brez elektronskih krmilnih postaj morajo imeti vse živali istočasen dostop do krme.	118. Vsi prašiči se krmijo najmanj enkrat dnevno. V skupinski reji in pri omejevalnem krmljenju brez elektronskih krmilnih postaj imajo vsi prašiči istočasno nemoten dostop do krme.		3	
	7. Države članice zagotovijo, da vse breje svinje in mladice za potešitev lakote in potrebe po žvečenju dobijo zadostno količino voluminozne ali visoko vlakninaste krme in visoko energetske krme.		Živalim je treba pokladati dovolj krme. Vse breje živali morajo imeti dovolj krme z visokim deležem surove vlaknine kot tudi dovolj močnih krmil, da bi se nasitile in zadovoljile potrebo po žvečenju.	119. Vse breje svinje in mladice morajo za potešitev lakote in potrebe po žvečenju dobiti zadostno količino voluminozne ali visoko vlakninaste krme in visokoenergetske krme, glede na obdobje brejosti.		3	5 Pravnomočna odločba
	8. Države članice zagotovijo, da so prašiči, ki morajo živeti v skupinah, močno agresivni, prašiči, ki so jih	6(2) Skrbnik živali mora zagotoviti bolnim, poškodovanim in onemoglim živalim ločeno	Prašiče, ki so pretirano napadalni do drugih ali so pretirano izpostavljeni napadanju drugih,	120. Iz skupinske reje je treba individualno namestiti prašiče:		3	

	napadli drugi prašiči, ter bolni ali poškodovani prašiči lahko začasno nastanjeni v individualnih boksih. V tem primeru individualni boks živali omogoča neovirano obračanje, če to ni v nasprotju s posebnimi veterinarskimi nasveti.	namestitev v primernih prostorih s suhim in udobnim nastiljem, kadar je potrebno. 16(2) Prašiče, ki so pretirano agresivni do drugih prašičev ali so pretirano izpostavljeni agresiji drugih prašičev, je treba odstraniti iz skupine ter jih začasno namestiti v individualne bokse. V tem primeru morajo biti boksi tako veliki, da se prašič lahko nemoteno obrača, vstaja in lega.	bolne ali poškodovane prašiče je treba odstraniti iz skupine ter jih začasno namestiti v posamezne bokse. V tem primeru morajo biti boksi tako veliki, da se lahko prašič nemoteno obrača, vstaja in lega.	– ki so izredno agresivni, – ki jih napadejo drugi prašiči, – ki so bolni ali poškodovani. Pri tem individualni boksi omogočajo neovirano obračanje, če to ni v nasprotju s posebnimi veterinarskimi nasveti.			
	Člen 4 Države članice zagotovijo, da pogoji za rejo prašičev ustrezajo splošnim določbam, določenim v Prilogi I. PRILOGA I SPLOŠNI POGOJI Poleg ustreznih določb Priloge k Direktivi 98/58/ES se uporabljajo naslednje zahteve: 1. V objektih, v katerih se redijo prašiči, se je treba izogibati stalnim ravnem hrupa, ki so enake ali višje od 85 dBA. Izogibati se je treba trajnemu ali nenadnemu hrupu. 2. Prašiči morajo biti osem ur na dan nastanjeni pri svetlobi z močjo najmanj 40 lukskov.	Pravilnik o zaščiti rejnih živali (Uradni list RS, št. 51/10 in 70/10): 23. člen, 24. člen, 26. člen, prvi do peti odstavek 29. člena, 30. člen, 31. člen, 32. člen, tretji do sedmi odstavek 33. člena, 34. člen in 35. člen	V objektih s prašiči stopnja hrupa ne sme biti višja od 85 dB. Izogibati se je treba stalnemu ali nenadnemu hrupu.	121. V objektu, kjer se redijo prašiči, se je potrebno izogibati stalnemu ali nenadnemu hrupu		3	5
			Prašiči v objektih ne smejo biti stalno v temi. Zagotovljena mora biti najmanj osvetlitev 40 lux najmanj osem ur dnevno. Na voljo mora biti stalen dovolj močen vir svetlobe, tako da je ob vsakem času mogoč pregled prašičev.	122. Pri naravni osvetlitvi so 1/40 talne površine odprte v steni (okna in vrata). Pri umetni osvetlitvi je zagotovljenih 40 lukskov.		3	Pravnomočna odločba
	3. Prostor za prašiče morajo biti zgrajeni tako, da živalim		Tla morajo biti taka, da živalim ne povzročajo poškodb, bolezni in	123. Prostor in tla, kjer so nameščeni prašiči, morajo biti		3	5

	omogočajo: — dostop do ležišča, ki je primerno glede velikosti in temperature ter čisto in opremljeno z ustreznim sistemom odvajanja, tako da lahko vse živali ležijo istočasno, — da lahko ležijo in normalno vstajajo, — da lahko vidijo druge prašiče, pri čemer so lahko v tednu pred načrtovano prاسitivity in med prاسitivity svinje in mladičice ločene od sovrstnikov. 5. Tla morajo biti gladka, toda ne spolzka, da se prašiči ne poškodujejo, in zasnovana, zgrajena in vzdrževana tako, da pri prašičih ne morejo povzročiti poškodb ali bolečin. Ustrezati morajo velikosti in teži prašičev ter, če ni na voljo nastilja, imeti trdno, ravno in stabilno površino.		neugodja. Ustrezati morajo velikosti in teži živali ter, če ni na voljo nastilja, imeti trdno, ravno in stabilno površino. Vsi prašiči morajo imeti dostop do ležišča, ki mora biti udobno, čisto, suho in ne sme škodljivo vplivati nanje. Biti mora dovolj prostora, da lahko vsi prašiči istočasno ležijo, normalno vstajajo in legajo (vključeno v zahtevo 140). Prostori za prašiče morajo biti zgrajeni tako da lahko vidijo druge prašiče, pri čemer so lahko v tednu pred načrtovano prاسitivity in med prاسitivity svinje in mladičice ločene od sovrstnikov. (vključeno v zahtevo 123)	ustrezno urejeni.			Pravnomoč na odločba
	7. Vsi prašiči, ki so stari več kot dva tedna, morajo imeti stalen dostop do zadostne količine sveže pitne vode.		(2) Prašiči morajo imeti ves čas dostop do sveže in čiste pitne vode v zadostnih količinah ali pa morajo biti njihove potrebe po tekočini zadovoljene s pomočjo drugih, za napajanje primernih tekočin.	124. Vsi prašiči starejši od dveh tednov morajo imeti stalen dostop do pitne vode.		3	5 Pravnomoč na odločba
	8. Vsi posegi, ki se ne opravljajo za terapevtske ali diagnostične namene ali ki niso namenjeni označevanju prašičev v skladu z ustrežno zakonodajo, ki pri živalih		Kastracijo samcev do vključno sedmega dneva starosti lahko na način, ki ne vključuje trganja tkiva, opravi veterinar ali druga oseba v skladu z zakonom, ki ureja	125. Kastracija se opravlja do sedmega dneva starosti na način, ki ne vključuje trganja tkiva. Po sedmem dnevu jo opravlja uradni veterinar z uporabo anestezije in		3	

	povzročijo poškodbo ali izgubo občutljivega dela telesa ali spremembo zgradbe kosti, so prepovedani, razen: — enakomernega skrajšanja podočnikov z brušenjem ali ščipanjem pri pujskih, ki niso stari več kot sedem dni, pri čemer se mora oblikovati nepoškodovana gladka površina; pri merjascih se lahko čakani skrajšajo, kjer je to potrebno zaradi preprečevanja poškodb pri drugih živalih ali zaradi varnosti, — krajšanje dela repa, — kastracije samcev na način, ki ne vključuje pretrganja tkiva, — nameščanja nosnih obročev samo pri živalih, ki se redijo na prostem, in v skladu z nacionalno zakonodajo. Krajšanje repa in krajšanje podočnikov se ne smeta opravljati rutinsko, temveč samo takrat, kadar se lahko dokaže, da so na seskih svinj ali na uhljih ali repih drugih prašičev nastale poškodbe. Pred izvajanjem takšnih posegov se sprejmejo drugi ukrepi za preprečevanje grizenja repov in drugih vedenjskih motenj, pri čemer se upoštevata okolje in gostota živali. Zaradi tega se morajo neprimerne bivalne razmere		veterinarstvo. Pri prašičih, ki so starejši od sedmih dni, lahko opravi kastracijo le veterinar z uporabo anestezije in dodatne dolgotrajne analgezije. Krajšanje dela repa oziroma enakomerno krajšanje podočnikov z brušenjem je dovoljeno opravljati samo v primerih, kadar skrbnik živali dokaže, da v nasprotnem primeru lahko pride do hujših poškodb na seskih svinj ali na uhljih oziroma repih drugih prašičev. Pred izvajanjem takšnih posegov mora skrbnik živali dokazati, da je izvedel druge ukrepe za preprečevanje grizenja repov in drugih vedenjskih motenj, pri čemer upošteva okolje in gostoto naseljenosti. Krajšanje dela repa in enakomerno krajšanje podočnikov do vključno sedmega dneva starosti prašiča lahko opravlja veterinar ali ustrezno usposobljen skrbnik živali v skladu z zakonom, ki ureja živinorejo. Pri prašičih, ki so starejši od sedmih dni, lahko opravi krajšanje repa ali krajšanje zob le veterinar z uporabo anestezije in dodatne dolgotrajne analgezije.	dodatne dolgotrajne analgezije. 126. Repi se krajšajo pri sesnih živalih do starosti sedem dni. Pri starejših živalih opravlja to le uradni veterinar. Repi se ne krajšajo rutinsko. Zobje se pri prašičih za pitanje brusijo ali ščipajo do sedmega dneva starosti.		3	
--	---	--	--	---	--	---	--

	nastanitve ali sistemi reje spremeniti. Vse zgoraj navedene posege lahko opravi samo veterinar ali oseba, usposobljena v skladu s členom 6, z izkušnjami pri opravljanju takšnih posegov z ustreznimi sredstvi in pod ustreznimi higienskimi pogoji. Kastracijo ali krajšanje repov pri pujskih, starih več kot sedem dni, lahko opravi samo veterinar z uporabo anestezije ali dodatne dolgotrajne analgezije.						
	POGLAVJE II POSEBNE DOLOČBE ZA RAZLIČNE KATEGORIJE PRAŠIČEV A. Merjasci Boksi za merjasce morajo biti postavljeni in zgrajeni tako, da se v njih merjasec lahko obrača ter sliši, voha in vidi druge prašiče. Odraslemu merjascu mora biti na voljo neovirana površina, ki meri najmanj 6 m². Če se boksi uporabljajo tudi za pripust, mora površina, ki je na voljo odraslemu merjascu, meriti najmanj 10 m², boks pa ne sme imeti ovir.		2. Posebne zahteve za različne vrste prašičev Boksi za merjasce morajo biti nameščeni in zgrajeni tako, da se lahko merjasci obračajo, slišijo, vohajo in vidijo druge prašiče. Na voljo morajo imeti čist, primerno suh in udoben prostor za ležanje. Talna površina boksa za odraslega merjasca mora biti najmanj 6 m². Če je boks za merjasce namenjen tudi za pripust, mora biti talna površina boksa za odraslega merjasca najmanj 10 m².	127. Talna površina boksa za odraslega merjasca je najmanj 6 m² ali 10 m², če se boks uporablja tudi za pripust. 128. Boksi za merjasce morajo omogočati, da se v njih merjasec lahko obrača ter sliši, voha in vidi druge prašiče.	1 če je odmik ≤ 10 %	3 če je odmik > 10 %	
	B. Svinje in mladice 1.		Treba je skrbeti, da med živalmi v skupini ni medsebojnega	129. Če je potrebno, se morajo breje svinje in mladice tretirati pred		3	5

	Sprejmejo se ukrepi za zmanjšanje agresivnosti v skupinah. 2. Če je potrebno, se morajo breje svinje in mladice tretirati pred zunanji in notranji zajedavci. Če so nastanjene v prasitvenih boksih, je treba breje svinje in mladice temeljito očistiti.		napadalnega vedenja. Brejim svinjam in mladcam je treba, če je potrebno, odpraviti zunanje in notranje zajedavce. Breje svinje in mladice je treba pred namestitvijo v prasitvene bokse temeljito očistiti.	zunanji in notranji zajedavci			Pravomoč na odločba
	3. V tednu pred predvideno prasitvijo morajo svinje in mladice dobiti na razpolago zadostne količine ustreznega materiala za izdelavo gnezda, razen kadar to zaradi sistema za odvajanje gnojevke, ki se uporablja na obratu, ni tehnično izvedljivo.		Na voljo morajo imeti čist, primerno suh in udoben prostor za počitek ter primeren material za gradnjo gnezda, če to ni onemogočeno zaradi sistema preluknjanih tal in gnojevke.	130. (MK) Svinje imajo v tednu pred prasitvijo na voljo material (slamo) za gradnjo gnezda, razen če uporabe materiala ne dopušča način reje (sistem preluknjanih tal in sistem odgnojevanja).	1		
	4. Za svinjo ali mladico mora biti na voljo neoviran prostor, ki omogoča lažji potek naravne prasitve ali prasitve, pri kateri je potrebna pomoč. 5. Prasitveni boksi, v katerih se svinje lahko prosto gibljejo, morajo omogočati zaščito pujskov, na primer z zaščitnimi rešetkami.		Za ležiščem vsake breje svinje ali mladice mora biti na razpolago dovolj velik prostor, ki omogoča nemoteno prasitev ali pomoč pri prasitvi. Prasitveni boksi morajo imeti pregrado, ki ločuje gnezdo od preostalega dela boksa.	131. Za brejo svinjo v porodnem boksu je dovolj prostora, da se omogoči nemotena prasitev ali pomoč pri prasitvi. V prasitvenih boksih je pujskom zagotovljena možnost umika.		3	
	C. Sesni pujski 1. Del celotne površine tal, ki živalim omogoča, da lahko ležijo istočasno, mora biti poln ali prekrit z blazino, slamo ali drugim primernim materialom. 2. Kadar se uporablja prasitveni boks, morajo imeti pujski dovolj		Sesnim pujskom mora biti v gnezdu zagotovljeno toplotno ugodje. Gnezdo mora biti čisto, suho in udobno ter ločeno od prostora za svinjo. Tla v gnezdu morajo biti polna (neperforirana). Če so tla v gnezdu perforirana, morajo biti pokrita z blazino, slamo ali drugim	132. (MK) Tla v gnezdu so polna (nepreluknjana). Če so preluknjana, so pokrita z blazino, slamo ali drugim primernim materialom. 133. (MK) Vsi pujski imajo možnost istočasnega počivanja. Pri ukleščenih svinjah imajo pujski možnost, da nemoteno sesajo.	1	1	

	prostora, da lahko sesajo brez težav. 3. Sesni pujski, mlajši od 28 dni, ne smejo biti odstavljani od svinje, razen kadar bi nadaljnje sesanje škodljivo vplivalo na dobro počutje ali zdravje svinje ali pujska. Vendar pa se lahko sesni pujski odstavijo do sedem dni prej, če se premestijo v posebne prostore, ki se pred nastanitvijo nove skupine izpraznijo, temeljito očistijo in razkužijo ter so ločeni od prostorov, v katerih se nahajajo svinje, z namenom zmanjševanja možnosti prenosa bolezni na pujske.		primernim materialom. Vsi pujski morajo imeti možnost istočasnega počivanja. Pri ukleščenih svinjah morajo imeti pujski možnost, da nemoteno sesajo. Pujske je dovoljeno odstavljati po 28. dnevu starosti. Ne glede na prejšnji odstavek je pujske dovoljeno odstaviti tudi do sedem dni prej, če so preseljeni v očiščena in razkužena vzrejališča, ločena od objektov za svinje. Izjemoma je odstavitev dovoljena tudi prej, če je potrebno zaradi dobrega počutja ali zdravja živali.	Kadar se uporablja prasiatveni boks, morajo imeti pujski dovolj prostora, da lahko sesajo brez težav 134. Pujski se ne odstavljajo pred 28. dnem starosti, razen kadar bi nadaljnje sesanje škodljivo vplivalo na dobro počutje ali zdravje svinje ali pujska. Vendar pa se lahko sesni pujski odstavijo do sedem dni prej, če se premestijo v posebne prostore, ki se pred nastanitvijo nove skupine izpraznijo, temeljito očistijo in razkužijo ter so ločeni od prostorov, v katerih se nahajajo svinje, z namenom zmanjševanja možnosti prenosa bolezni na pujske.		3	5	Pravomoč na odločba
	B. Svinje in mladice 1. Sprejmejo se ukrepi za zmanjšanje agresivnosti v skupinah. D. Tekachi in pitanci 1. Če se prašiči redijo v skupinah, se morajo sprejeti ukrepi za preprečevanje medsebojnih spopadov, ki presegajo mero normalnega vedenja. 2. Prašiči morajo biti nastanjeni v skupinah, ki se, kolikor je mogoče, med seboj ne mešajo. Če se morajo prašiči, ki se ne poznajo, združiti v skupino, se mora to zgoditi v kar se da zgodnji starosti,		Tekače je treba namestiti v skupine čim prej po odstavitvi. Tekachi in pitanci morajo biti nameščeni v stabilnih skupinah s čim manj mešanja. Če je treba prašiče, ki se ne poznajo, združiti v skupino, je treba to storiti čim prej, najkasneje v sedmih dneh po odstavitvi. V teh primerih je treba vsem prašičem na primeren način omogočiti, da se lahko umaknejo in skrijejo pred drugimi prašiči. Pri reji prašičev v skupinah je treba z ustreznimi ukrepi preprečiti medsebojne spopade, ki presegajo	135. Pri reji prašičev so vzpostavljene stabilne socialne skupine. Prašiči iz različnih socialnih skupin se ne smejo mešati med seboj.		3		

	po možnosti najkasneje v enem tednu po odstavitvi. Kadar se skupine prašičev mešajo, se jim na primeren način omogoči, da se lahko umaknejo in skrivajo pred drugimi prašiči. 3. Ob znakih hudih spopadov med prašiči se nemudoma preučijo vzroki zanje in sprejmejo ustrezni ukrepi, kot na primer zagotovitev zadostne količine slame ali drugih materialov, ki jih živali lahko raziskujejo. Ogrožene živali ali zlasti agresivne živali se ločijo od skupine. 4. Uporaba pomirjeval z namenom lažjega prilagajanja živali na življenje v skupini se dovoli samo v izjemnih primerih in po posvetovanju z veterinarjem		mejo normalnega vedenja. Prašiče, ki so pretirano napadalni do drugih ali so pretirano izpostavljeni napadalnosti drugih, je treba odstraniti iz skupine ter jih začasno namestiti v posamezne bokse. V tem primeru morajo biti boksi tako veliki, da se prašič lahko nemoteno obrača, vstaja in lega. Uporaba pomirjeval zaradi lajšanja prilagoditve tekačev in pitancev reji v skupini se uporablja samo izjemoma, če veterinar presodi, da je uporaba pomirjeval upravičena.				
--	--	--	--	--	--	--	--

PZR 13: DOBROBIT REJNIH ŽIVALI

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	PREDPIS RS predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	ODSTOTEK ZMANJSANJA PLAČIL kršitve zahtev iz predpisov RS, izražene z odstotkom		
					L	S	T
Direktiva Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali (UL L št. 221 z dne 8. 8. 1998, str. 23), zadnjič spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 806/2003 z dne 14. aprila 2003 (UL L št. 122 z dne 16. 5. 2003, str. 1) 4. člen	4. člen Države članice zagotovijo, da so pogoji, pod katerimi se živali (razen rib, plazilcev ali dvoživk) ob upoštevanju njihove vrste, stopnje razvoja, prilagoditve in udomačenosti ter fizioloških in etoloških potreb vzrejajo ali redijo v skladu z obstoječo prakso in znanstvenimi dognanji, usklajeni z določbami iz te priloge. PRILOGA Osebj 1. Za živali skrbi dovolj številno osebj, ki ima za to potrebne sposobnosti, znanje in strokovno usposobljenost. Pregledi 2. Vse živali v sistemih reje, v katerem je njihovo dobro počutje odvisno od pogoste človeške oskrbe, se pregledajo najmanj enkrat na dan. Živali v drugih sistemih se pregledajo v takšnih časovnih presledkih, da se prepreči vsakršno trpljenje živali.	Pravilnik o zaščiti rejnih živali (Uradni list RS, št. 51/10 in 70/10) 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. člen Zakona o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 98/99, 126/03, 14/07 in 23/13) tretji odstavek 8. člena 4. člen 5. člen	Skrbnik živali mora storiti vse, da zagotovi dobrobit živali, ki so v njegovi oskrbi. Preprečevati mora vzroke, ki lahko pri živalih povzročijo bolečine, poškodbe, bolezni oziroma motnje v obnašanju. Za živali mora skrbeti primerno število ljudi z ustreznim znanjem, usposobljenostjo ter odgovornim odnosom do živali. Vse rejne živali morajo biti vsaj enkrat dnevno pod rednim nadzorstvom oskrbovalcev.	136. Na kmetijskem gospodarstvu je določena odgovorna oseba za ustrezno oskrbo živali, da vsaj enkrat dnevno opravi redni nadzor nad njimi (ne velja za PZR 11).		3	5 Pravnomoč na odločba

	4. Za vsako žival, ki kaže znake bolezni ali poškodbe, je treba nemudoma ustrezno poskrbeti, in če se žival na takšno oskrbo ne odziva, je treba čim prej poiskati nasvet veterinarja. Kadar je to potrebno, se bolne ali poškodovane živali izolirajo v primernih prostorih s suhim in udobnim nastiljem.	5., 6. člen	Bolne, poškodovane in onemogle živali morajo biti takoj ustrezno oskrbljene, tako da se prepreči njihovo nepotrebno trpljenje. Zagotovljena mora biti ustrezna ločena namestitvev bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali v primernih prostorih s suho in udobno steljo. Skrbnik živali mora pravočasno zahtevati veterinarsko pomoč in oskrbo bolnih ali poškodovanih živali, po potrebi veterinarsko pomoč pri porodih ter ustrezno nego bolnih, poškodovanih in onemoglih živali.	137. Bolne, poškodovane in onemogle živali se takoj ustrezno oskrbijo in, če je treba, ločeno namestijo v prostorih ali primernih krajih s suhim in udobnim nastilom. (ne velja za PZR 11 in PZR 12).		3	
	Vodenje evidence 5. Lastnik ali rejec živali vodi evidenco o zdravljenju in o številu smrtnih primerov, odkritih pri vsakem pregledu. Če je treba enake podatke hraniti v druge namene, ti prav tako zadoščajo za namene te direktive.	7. člen in evidenca zdravljenj (dnevnik veterinarskih posegov) se vodi skladno s 15. členom Pravilnika o sledljivosti prometa in uporabe ter shranjevanju veterinarskih zdravil (Uradni list RS, št. 38/09)	Skrbnik živali mora na gospodarstvu voditi dnevnik veterinarskih posegov v skladu s predpisom, ki ureja izjemno uporabo zdravil za zdravljenje živali, in voditi evidence o zdravljenju živali. Skrbnik živali mora redno voditi evidenco o poginih živali, ki jih odkrije pri vsakem pregledu. Evidenca mora vsebovati najmanj datum pregleda in število poginulih živali oziroma identifikacijsko oznako živali.	138. Skrbnik živali vodi dnevnik veterinarskih posegov v skladu s predpisom, ki ureja izjemno uporabo zdravil za zdravljenje živali. Vodi tudi evidenco o poginih živali.	1 Se ne vodi sproti in v skladu s predpisi	3 Se ne vodi	
	6. Takšni podatki se hranijo vsaj tri leta in so na voljo pristojnemu organu med izvajanjem inšpekcijskega pregleda ali če se	7. člen	Evidenco o poginih mora skrbnik živali hraniti najmanj tri leta od zadnjega vpisa ter jo je dolžan na zahtevo predložiti uradnemu	139. Skrbnik živali hrani dnevnik veterinarskih posegov najmanj tri leta od zadnjega vpisa za potrebe te uredbe,		3	

	drugače zahteva.		veterinarju na vpogled. Dnevnik veterinarskih posegov mora skrbnik živali hraniti najmanj pet let od zadnjega vpisa ter ga mora na zahtevo predložiti pristojnemu inšpektorju na vpogled.	evidenco poginov pa prav tako najmanj tri leta od zadnjega vpisa.			
	Svoboda gibanja 7. Ob upoštevanju vrste živali in v skladu s pridobljenimi izkušnjami in znanstvenimi dognanji se svobodnega gibanja živali ne sme omejevati na način, pri katerem bi se povzročilo nepotrebno trpljenje ali poškodbe živali. Če je žival stalno ali redno privezana ali zaprta, ji je treba glede na pridobljene izkušnje in znanstvena dognanja dati dovolj prostora v skladu z njenimi fiziološkimi in etološkimi potrebami.	8. člen	Živalim mora biti zagotovljena svoboda gibanja, primerna njihovi vrsti, pasmi, starosti, stopnji razvoja, prilagoditvi in udomačitvi, ki preprečuje nepotrebno trpljenje ali poškodbe živali. Če je žival stalno ali redno privezana ali zaprta, ji je treba dati dovolj prostora v skladu z njenimi fiziološkimi in etološkimi potrebami.	140. Živalim je zagotovljena primerna svoboda gibanja, če so razmere v boksu vsaj take, da nemoteno legajo, vstajajo, se obračajo in opravljajo fiziološke potrebe v skladu z načinom reje. Če so privezane, privezi omogočajo nemoteno leganje in vstajanje in niso pretesni.		3	
	Objekti in prostori za nastanitev 8. Materiali, ki se uporabljajo za gradnjo objektov in prostorov za nastanitev ter zlasti hlevov in opreme, s katerimi lahko pridejo živali v stik, ne smejo biti škodljivi za živali in morajo biti takšni, da se jih da temeljito očistiti in razkužiti. 9. Nastanitev in pribor za zavarovanje živali se zgradi in vzdržujeta tako, da ni ostrih robov ali izbočenih delov, ki bi lahko poškodovali živali.	9. člen	Material za gradnjo objektov, boksov in opreme, s katerim pridejo živali v stik, ne sme biti škodljiv za živali. Biti mora dovolj odporen in primeren za enostavno čiščenje in razkuževanje. Objekti in oprema morajo biti urejeni tako, da ne poškodujejo živali.	141. Objekti, boksi in oprema so iz materialov, ki ne povzročajo poškodb in niso škodljivi za živali. (ne velja PZR 11 in PZR 12)		3	5 Pravnomočna odločba

	11. Živali v stavbah ne smejo biti nastanjene niti v stalni temi niti nenehno pod umetno razsvetljavo brez ustrezne prekinitve. Če naravna svetloba, ki je na voljo, ne zadošča fiziološkim in etološkim potrebam živali, se zagotovi ustrezna umetna razsvetljava. 3. Na voljo je ustrezna razsvetljava (nameščena ali prenosna), da se lahko kadar koli opravijo temeljiti pregledi živali.	9. člen 5. člen	Živali v objektih ne smejo biti stalno v temi. Če ni dovolj naravne svetlobe, mora biti zagotovljena primerna umetna svetloba. Pri uporabi umetne svetlobe je treba določiti čas za počitek, ko morajo biti živali v temi. Za vsakodnevni nadzor, ki ga opravlja skrbnik živali, morajo biti zagotovljeni pogoji za potrebne preglede, vključno z zadostno osvetlitvijo objekta, tako da je možno opraviti pregled živali ob vsakem času.	142. Zahtevi po svetlobi ustreza pogoj, da so 1/20 talne površine odprtine v steni (okna in vrata) ali vir umetne osvetlitve (v jakosti 80 lux) primerne vrsti živali. Za pitovne piščance in kokoši nesnice veljajo pogoji, zapisani v Pravilniku o zaščiti rejnih živali. Živali v objektih ne smejo biti stalno v temi. Pri uporabi umetne svetlobe je treba določiti čas za počitek, ko morajo biti živali v temi. (ne velja za PZR 11 in PZR 12).		3	
	Živali nastanjene izven objektov 12. Živali, ki niso nastanjene v zgradbah, se, kadar je potrebno in mogoče, zavarujejo pred neugodnimi vremenskimi vplivi, plenilci in tveganji za njihovo zdravje.	10. člen	Živali, nastanjene izven objektov, morajo biti, kadar je to potrebno, zavarovane pred neugodnimi vremenskimi razmerami, plenilci in drugimi nevarnostmi. V neugodnih vremenskih razmerah morajo imeti na voljo najmanj zaščito pred močnim vetrom ali soncem in suh prostor oziroma suho mesto za počitek.	143. (MK) Živali, nastanjene zunaj objektov, so, kadar je potrebno in mogoče, zavarovane pred neugodnimi vremenskimi razmerami, plenilci in drugimi nevarnostmi.	1		
	10. Kroženje zraka, koncentracijo prahu v zraku, temperaturo, relativno vlažnost zraka in koncentracije plina je treba ohranjati v mejah, ki ne škodijo živalim. Avtomatska ali mehanska oprema 13. Vso avtomatsko ali mehansko opremo, nujno za zdravje in dobro počutje živali, je treba pregledati	11. člen	Temperatura (izolacija, ogrevanje), relativna vlažnost, kroženje zraka, raven prah, zračenje, koncentracija plinov, higiena in intenzivnost hrupa v prostorih, v katerih so živali, morajo ustrezati njihovi vrsti in stopnji razvoja, prilagoditvi in udomačitvi, fiziološkim in etološkim potrebam ter predpisanim higienskimi razmeram.	144. Zahtevi po zračenju ustreza pogoj, da so 1/15 talne površine odprtine v steni (okna in vrata) ali umetno zračenje, primerno vrsti živali. Kadar sta zdravje in dobrobit živali odvisna od umetnega prezračevanja, je potrebno zagotoviti alarmni sistem, ki		3	

	najmanj enkrat na dan. Če se ugotovijo okvare, jih je treba nemudoma odpraviti ali, če to ni mogoče, sprejeti ustrezne ukrepe za varovanje zdravja in dobrega počutja živali. Če sta zdravje in dobro počutje živali odvisna od umetnega sistema prezračevanja, je treba zagotoviti ustrezen rezervni sistem za zagotavljanje zadostnega kroženja zraka, da se ohrani zdravje in dobro počutje živali, tudi če se sistem pokvari, in alarmni sistem za opozarjanje na okvaro. Alarmni sistem je treba redno preizkušati.		Skrbnik živali mora poskrbeti, da je tehnična oprema v objektih enkrat dnevno pregledana. Morebitne okvare morajo biti odpravljene v najkrajšem času. Do popravila morajo biti zagotovljene možnosti za zagotavljanje zdravja in dobrega počutja živali. Pri umetnem zračenju objektov mora biti zagotovljen alarmni sistem, ki opozarja skrbnika živali na okvaro v prezračevalnem sistemu. Alarmni sistem mora biti redno vzdrževan in preizkušen v skladu z navodili proizvajalca. Zagotovljen mora biti rezervni sistem zračenja, ki zadošča za ohranitev zdravja in dobrega počutja živali do odprave napake na osnovnem sistemu.	opozarja na okvare in ustrezen rezervni sistem za zagotavljanje zadostnega kroženja zraka. Vso avtomatsko ali mehansko opremo, nujno za zdravje in dobro počutje živali, je treba pregledati najmanj enkrat na dan			
	Krma, voda in druge snovi 14. Živali morajo imeti kakovostno prehrano, ki ustreza njihovi starosti in vrsti in je v zadostnih količinah, za ohranjanje zdravja in da zadostijo svojim potrebam po hranjenju. Živali ne dobivajo hrane ali tekočine na način oziroma hrana ali tekočina ne vsebuje snovi, ki bi lahko povzročile nepotrebno trpljenje ali poškodbe. 15. Vse živali morajo imeti dostop do krme v časovnih intervalih, ki ustrezajo njihovim fiziološkim	12. člen	Skrbnik živali mora živalim zagotoviti primerno kakovost in količino ustrezne krme ter primeren način krmljenja in napajanja za ohranjanje zdravja ter zadovoljevanje etoloških potreb ob krmljenju. Vse živali morajo imeti dostop do krme v časovnih presledkih, ki ustrezajo njihovim fiziološkim potrebam.	145. Skrbnik živali mora živali oskrbeti s primerno prehrano glede na vrsto živali in njene fiziološke potrebe. Vse živali morajo imeti dostop do krme v časovnih intervalih, ki ustrezajo njihovim fiziološkim potrebam		3	5 Pravnomočna odločba

	potrebam.						
	16. Vse živali morajo imeti dostop do ustreznega dovoda vode ali pa jim mora biti omogočeno, da svoje potrebe po tekočini zadovoljijo na drugačne načine 17. Oprema za krmljenje in napajanje mora biti načrtovana, zgrajena in nameščena tako, da so možnost kontaminacije vode in krme in poškodbe zaradi prerivanja za vodo in krmo med živalmi čim manjše.	12. člen	Vse živali morajo imeti dostop do primerne vodnega vira ali pa jim mora biti omogočen dostop do napajanja na drug način. Oprema za napajanje in krmljenje mora biti oblikovana, grajena in nameščena tako, da se preprečuje onesnaženje vode in krme ter da so poškodbe zaradi prerivanja za vodo in krmo med živalmi čim manjše.	146. (MK) Vse živali morajo imeti dostop do primerne vodnega vira ali pa jim mora biti omogočen dostop do napajanja na drug način. (ne velja za PZR 11 in PZR 12). Oprema za krmljenje in napajanje mora biti načrtovana, zgrajena in nameščena tako, da so možnost kontaminacije vode in krme in poškodbe zaradi prerivanja za vodo in krmo med živalmi čim manjše (ne velja za PZR 11).	1		
	18. Živalim ni dovoljeno dajati nobenih drugih snovi, razen tistih za terapevtske ali preventivne namene ali za zootehnično zdravljenje, kot je določeno v členu 1(2)(c) Direktive 96/22/EGS [1], razen če so znanstvene študije o dobrem počutju živali ali praktične izkušnje pokazale, da učinki omenjene snovi ne škodujejo zdravju ali dobremu počutju živali.	12. člen	Krma mora izpolnjevati zahteve, predpisane z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1831/2003 z dne 12. januarja 2003 o zahtevah glede higiene krme (UL L št. 35 z dne 8. 2. 2005, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 225/2012 z dne 15. marca 2012 (UL L št. 77 z dne 16. 3. 2012, str. 1).	147.V prehrano živali se smejo vključevati dovoljene snovi le za dovoljene preventivne, terapevtske ali zootehniške namene, kot je določeno v členu 1(2)(c) Direktive 96/22/EGS [1], razen če so znanstvene študije o dobrem počutju živali ali praktične izkušnje pokazale, da učinki omenjene snovi ne škodujejo zdravju ali dobremu počutju živali.		3	5 Pravnomoč na odločba.
	Pohabljenja 19. Pred sprejetjem posebnih določb o pohabljenjih v skladu s postopkom iz člena 5 in brez vpliva na Direktivo 91/630/EGS veljajo ustrezne nacionalne določbe v skladu s splošnimi pravili.	Zakon o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 98/1999, 126/2003, 61/2006 - ZDru-1, 14/2007, 23/2013) 20. člen	Popolno ali delno amputiranje telesnih delov in popolni ali delni odvzem ali uničenje organov ali tkiv vretenčarjev, storjeno naklepno, je prepovedano in se šteje za mučenje živali. Prepovedani so: – amputacije ali kastracije z elastičnim obročkom; – krajšanje uhljev živalim, razen če	148. Na živalih niso vidne posledice namernega pohabljanja (manjka uhlj, rep, okončina ...). Izjema so pašne živali, ki si same poškodujejo dele telesa. Izjema so poškodbe uhljev zaradi			5

			je poseg v korist živali.	zatrganja ušesnih števil.			
	Postopki reje 20. Metode ekstenzivne in intenzivne reje, ki povzročajo ali lahko povzročijo trpljenje ali poškodbo katere koli zadevne živali, niso dovoljen. Ta določba ne izključuje uporabe nekaterih postopkov, ki bi lahko povzročili minimalno ali trenutno trpljenje ali poškodbo ali ki bi lahko zahtevali posege, ki ne bi povzročili trajne poškodbe, če to dovoljujejo nacionalne določbe. 21. Nobena žival se ne sme rediti, razen če se na podlagi njenega genotipa ali fenotipa lahko upravičeno pričakuje, da reja ne more škodljivo vplivati na njeno zdravje ali dobro počutje.	13. člen	Reja in postopki z živalmi, ki lahko povzročijo živalim nepotrebno trpljenje ali škodljivo vplivajo na počutje živali, vključno z zdravjem, so prepovedani. Izjemoma so dovoljeni postopki, ki pomenijo za žival kratkotrajno obremenitev, vendar pa ne povzročajo trajnih poškodb. Živali se smejo rediti le, če je na podlagi njihovega genotipa ali fenotipa mogoče pričakovati, da to ne škoduje njihovem zdravju in dobremu počutju.	149. Na živalih ni očitnih znakov poškodb zaradi neustreznega sistema reje.		3	